

V čase zavretia reštaurácií prišli do mesta donáškové služby Wolt a foodpanda

Denné menu a jedlá z jedálneho lístka reštaurácie Penziónu Ľadoveň Vám vieme doviezť až domov cez aplikácie Wolt a foodpanda Slovensko.

MESTSKÉ NOVINY môžu ďalej vychádzať aj vďaka podpore Penziónu Ľadoveň a jeho reštaurácie.

Editoriál

Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Keď ide o prežitie...

... Keď ide o prežitie, musíme, chtiac-nechtiac, siahnuť aj k výnimočným riešeniam. Takým je aj naša vlastná reklama priamo na titulnej strane. Pretože teraz ide reštaurácii Penziónu Ľadoveň o prežitie, a pritom je to jedna z firiem, ktoré podporujú aj vydávanie MESTSKÝCH NOVÍN, mesačníka, kde sa nebojíme ako jediní písať vaše a naše pripomienky a postrehy k riadeniu nášho milovaného mesta, ktoré sú mnohokrát v rozpore s tým, čo sa vedeniu mesta Martin páči. Prosím, prepáčte nám tú reklamu, robíme to pre to, aby sme Vám mohli nezávislé spravodajstvo prinášať aj naďalej bezplatne.

A tých je aj v týchto MN dost'. Od hlavných tém z rokovania mestského zastupiteľstva, cez komplikovaný zdroj a posledné kroky mestského dopravného podniku pred štartom vlastnej mestskej MHD, názory občanov na ne/plnenie predvolebných sľubov až po zaujímavosti z kultúry, športu a Vrútok.

A môžeme už teraz oznámiť, že v budúcom vydaní prinesieme zaujímavé informácie o súvislostiach nešťastne zbabranej investície do mestskej MHD.

Vaše podnety a námety nám píšete na e-mail: redakcia@mestskenoviny.sk

Stavba storočia – Nemocnica sv. Martina (str. 2-3)

Hlavaj-Palkovič-Uličný 100 rokov (str. 11)

Cyklistická abeceda (str. 16-17)

Život vo Vrútkach (str. 22)

Nová nemocnica bude niesť meno: Univerzitná nemocnica sv. Martina Projekt storočia na Malej hore je stále reálnejší

Staršia vizualizácie NBM - Nemocnice budúcnosti Martin, po novom už: Univerzitnej nemocnice sv. Martina

Ako už bolo publikované, pápež František 16. septembra požehnal v Šaštíne-Strážach základnú kameň (dosku) novej Univerzitnej nemocnice sv. Martina v Martine. Investičné náklady novej Univerzitnej nemocnice majú dosiahnuť 307 mil. eur bez DPH, doba výstavby 30 až 36 mesiacov. Nová UNM má mať 660 lôžok a 19 operačných sál, jej celková podlahová plocha bude 126 803 m².

„Univerzitná nemocnica sv. Martina prinesie obyvateľom zdravotnú starostlivosť na vysokej úrovni. Som presvedčený, že dnešný deň je vyústením niekoľkoročnej spolupráce, na konci ktorej bude v roku 2026 stáť v lokalite Veľkej hory nová univerzitná nemocnica,“ uviedol pre TASR gen. riaditeľ UNM Dušan Krkoška.

Dekanka Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine Andrea Čalkovská vníma novú nemocnicu aj ako miesto, kde sa prepojí veda s praxou a prax s moderným vzdelávaním. Po stretnutí s vedením UNM koncom októbra potvrdila plnú podporu projektu novej nemocnice aj predsedníčka ŽSK E. Jurinová.

O aktuálne informácie o projekte sme požiadali Jesseniovu lekársku fakultu UK. Na otázky MEST-

SKÝCH NOVÍN odpovedá vedúca manažérka projektu Martina Antošová a manažér Ľubomír Pepucha.

Požehnanie základného kameňa nemocnice.

Znamená požehnanie základného kameňa novej nemocnice (a jej pomenovanie UNM sv. Martina), že projekt má definitívnu podobu a je definitívne schválený?

- Požehnanie základného kameňa sv. otcom Františkom by som spojila s jeho odkazom, ktorý odovzdal Slovensku počas homílie v Šaštíne. Podľa mňa to nie je len odkaz cirkvi a veriacim, ale všetkým, ktorí sa vybrali na neľahkú cestu. Odkaz o tom, že máme stále ostať na tejto ceste, nezastaviť sa a kráčať napriek

Ľubomír Pepucha Martina Antošová

všetkému, čo nás na nej stretne. Aj my sme stále na ceste. Naším cieľom je postaviť v Martine novú nemocnicu, ktorá môže pomôcť nielen nášmu mestu, ale celému regiónu a v mnohých prípadoch aj obyvateľom celého Slovenska. Táto cesta je pomerne kľukatá, ale my stále kráčame ďalej. Projekt má svoju podobu už niekoľko mesiacov a má potenciál byť realizovaný z Plánu obnovy a odolnosti. Netrúfam si však hovoriť o definitívnom schválení, to je podmienené ešte mnohými ďalšími skutočnosťami a rozhodnutiami viacerých zainteresovaných strán. Určite sa však posúvame čoraz bližšie k jeho realizácii.

Projekt podporil aj minister zdravotníctva, ale aj premiér E. Heger - máme to chápať tak, že ho prerokovala s kladným výsledkom vláda SR a poskytla aj vládnú záruku za úver na finan-

covanie výstavby novej UNM v Martine?

- V súčasnosti veľmi intenzívne v spolupráci s MZ SR pripravujeme nový materiál na Vládu SR. Materiál bude odpočtovať prvé uznesenie vlády z decembra 2018 a zadefinuje ďalšie kroky, ku ktorým zaviazajú príslušné zainteresované rezorty. Tento materiál by mal byť predložený na rokovanie vlády najneskôr počas októbra 2021. Ako som už uviedla, projekt by mohol byť financovaný z Plánu obnovy a odolnosti, stále však intenzívne diskutujeme aj o tzv. viaczdrojovom financovaní. Veľmi si vážime, že okrem ministra Vladimíra Lengvarského sa k projektu pozitívne postavil aj premiér SR Eduard Heger. Veríme, že ich podpora a záštita nad projektom bude predstavovať určitú záruku a garanciu pre úspešnú realizáciu projektu.

Posledne rozporoval Útvar hodnoty za peniaze o.i. parkovanie v podzemnej garáži a navrhoval parkovanie na povrchu. Ako je to uzavreté a zmenilo to počet parkovacích miest v projekte?

- S Útvaram hodnoty za peniaze sme dospeli ku spoločnému konsenzu – t.j. ponechanie pôvodne plánovaného podzemného parkovacieho

domu. Počet parkovacích miest sa teda nezmenil, t.j. cca 1200.

Zmenili sa nejaké parametre projektu od leta? Pokročili nejakým spôsobom riešenia prístupu k novej UNM - dopravného napojenia?

- Projekt má kompletnú projektovú dokumentáciu pre územné konanie, tzn. že jeho základné parametre sa nezmenili. Môžem ale prezradiť, že veľmi intenzívne pracujeme na dvoch kľúčových bodoch – digitalizácia a zelené riešenia. V súčasnosti sa pripravuje tzv. „blueprint“ nemocnice, ktorý v sebe zahŕňa komplexné nastavenie procesov, princípy inteligentnej budovy a zelené riešenia (vrátane dekarbonizácie). Dopravné napojenie je riešené v spolupráci s mestom Martin. Útvárom hlavného architekta. V rámci vyjadrenia k dokumentácii pre územné konanie boli navrhnuté aj alternatívne prístupové komunikácie a napojenie na nadradenú dopravnú komunikáciu, pričom tieto majú byť vyriešené do času kolaudácie stavby.

Televízia priniesla o.i. vyjadrenie ekológa J. Topercera proti výstavbe novej UNM na Veľkej hore - znamená to niečo pre realizáciu projektu? Kedy a ako bolo uzavreté hodnotenie EIA, resp. kedy bol čas na prípadné rozporovanie miesta stavby z hľadiska ochrany životného prostredia? Podporuje ešte nejaká inštitúcia návrh na zmenu lokality resp. dokonca mesta výstavby? Predpokladám, že ekologické hľadiská sa ešte budú riešiť v územnom konaní.

- Konanie pána Topercera považujeme za úmyselné, nekorektné, účelové a obštrukčné. Motívy tohto konania nám známe nie sú, avšak je nám veľmi dobre známa skutočnosť, že p. Topercer, ako osoba znalá všetkých procesov, postupov a termínov EIA sa nevyjadril ani k zámeru, ani k rozsahu hodnotenia, ani k správe o hodnotení a nebol účastný ani na verejnom prerokovaní, ktoré sa konalo 16. 3. tohto roku na Mestskom úrade v Martine a kde boli prítomní všetci experti, ktorí v rámci hodnotenia realizovali požadované štúdie. Jeho námietka prišla až v čase po zverejnení záverečného stanoviska, ktoré bolo Ministerstvom životného prostredia vydané 14. 7. 2020. Spolu s ním podali námietku ešte ďalší traja občania. Obzvlášť

zarážajúce je to, že ich vyjadrenia majú identický rukopis, čo indikuje k tomu, že na námietkach spolupracovali. Žiadne relevantné inštitúcie námietky nepodali.

Pán Topercer bol oslovený riešiteľským kolektívom v úvode projektovej prípravy. Fakulta mala úprimný záujem na tom, aby sa stal členom pracovnej skupiny pre prípravu projektu práve s cieľom, aby bol projekt pripravený **vrátane konkrétnych a reálnych opatrení** na elimináciu vplyvov na životné prostredie. Jeho konečné odmietnutie spolupráce bolo úplne v rozpore s jeho úvodným nadšením, keď bol podľa jeho vlastných slov šokovaný, že s takým proaktívnym prístupom zo strany investora sa ešte nestretol.

Podobnú ponuku dostal aj ďalší aktivista, ktorý bol účastný prvého prerokovania zámeru na ministerstve životného prostredia. Ani jeden z týchto pánov neprejavil najmenšiu mieru záujmu na projekte participovať. Viete, je jednoduché kritizovať a obviňovať, ale oni ako aktivisti sa k tomu mohli postaviť proaktívne a hľadať konštruktívne riešenie. Tieto rozhodnutia preto vnímame ako dôkaz toho, že p. Topercer nemá **skutočný záujem na aktívnej práci** smerom k eliminácii negatívnych vplyvov na ŽP, ale sleduje iné osobné záujmy založené na sebaaprežácii a obštrukčných aktivitách.

Možno je namieste ešte spomenúť, že uvedená lokalita SILAVA je v skutočnosti križovatkou inžinierskych sietí, popri samotnom toku ide súbežne kanalizačný zberač, križuje ju plynovod a vzdušné VN napätie. Tieto faktory však namietajúci nikde neuvádzajú, resp. ich úmyselne opomenuli.

Našťastie bola s nami ochotná rokovať Štátna ochrana prírody – Správa Národného parku Malá Fatra, s ktorou sme spoločne a za účasti geodeta a ich zástupcu vytýčili tzv. RED LINE, t.j. líniu za ktorou sa nesmú a nebudú plánovať a ani realizovať žiadne práce.

Pred pár mesiacmi ste riešili o.i. dofinancovanie projektov prípravy. Je to uzavreté? Ako je pripravené územné konanie a projekt pre stavebné povolenie?
- Zatiaľ sme dofinancovanie projektov prípravy nevyriešili, ale veľmi intenzívne sa o to v spolupráci s MZ SR snažíme. Viaceré zvažované finančné mechanizmy majú svoje

pravidlá, ktoré sú veľmi komplikované, ale snažíme sa ich prekonať. Nepomáha tomu ani stále trvajúca pandémia, ktorá vyžaduje operatívne zmeny v alokovaní financií. Projekt na územné konanie je pripravený kompletne, tu nám chýba len správoplatnenie EIA. Všetky vyjadrovacie procesy relevantných subjektov máme za sebou a môžeme pokračovať do štádia stavebného povolenia. Do úvahy tiež prichádza alternatíva, že ďalší proces pôjde prostredníctvom tzv. Žltého FIDICU. (Je to forma verejného obstarávania, ktorá predstavuje určitú možnosť úspory času, keď projektovanie môže ísť súbežne s výstavbou.)

Zmenila sa v projekte nejakým spôsobom profilácia novej UNM (t.j. vrátane detskej UN) a úvahy o jej príp. spolupráci s pracoviskami v starej UNM na Kollárovej ul.? Riešila vláda pri posudzovaní projektu aspoň rámcovo aj využitie starého areálu?

- Projekt rieši kompletne presťahovanie „starej nemocnice“ do novej nemocnice. To znamená, že v areáli na Kollárovej ulici nie sú aktuálne plánované žiadne nemocničné pracoviská. Areál UNM je majetkom štátu, takže jeho potenciálne nové využitie sa rámcovo rieši. Definitívne však bude rozhodnuté pravdepodobne až v čase výstavby novej nemocnice.

Napriek dlhodobej publicite investičného zámeru a riešenia novej UNM sa stále v - laickej - verejnosti objavujú úvahy o „zbytočnosti“ novej UNM na Veľkej hore a nahradení zámeru rekonštrukciou starého areálu, jeho prepojení objektov suterénmi a dostavbou chýbajúcich objektov... Čo je hlavný argument pre súčasné riešenie v podobe „monobloku“ miesto pavilónového usporiadania a možno v súčasnosti nájsť niekde príklad zásadnej rekonštrukcie/modernizácie starej a veľkej pavilónovej nemocnice?

- Každý, kto sa venuje poskytovaniu zdravotnej starostlivosti, či už u nás, alebo v zahraničí vie, že životnosť nemocničných budov je plus mínus 50 rokov. UNM oslávila prednedávnom 130 rokov. Špekulácie ľudí o tom, že by mala byť zrekonštruovaná stará nemocnica, vnímame, ale položil si niekto z týchto ľudí otázku, aký by to malo efekt na kvalitu

poskytovaných služieb a bezpečnosť pacienta? Môžem objektívne povedať, že minimálny resp. žiadny. Medicína napreduje mil'ovými krokmi, je to najdynamickejšie sa rozvíjajúci odbor a adaptovať nové procesy, metódy a postupy do starých priestorov je v podstate nemožné. Aj keď by sa vizuál nemocnice zlepšil, stále by pretrvávala neefektivita, nehospodárnosť, nižšia bezpečnosť a v konečnom dôsledku by na to doplatil pacient. A to je tým hlavným argumentom. Vzdajme sa, prosím, myšlienky na zásadnú rekonštrukciu starej; potrebu novej nemocnice vnímame všetci ako možnosť pomôcť mestu a regiónu. Okrem iného verím, že to pomôže zastabilizovať a podporiť nový personál, profesionálov, ktorý v nemocnici pracuje a ktorý je kľúčový pre to, aby každý dostal zdravotnú starostlivosť v rovnakej kvalite a s rovnakými možnosťami. Chceme byť súčasťou obnovy zdravotníctva, zlepšenia jeho vnímania a potrieb. Chceme pracovať v súlade s trendami medicíny 21. storočia a chceme tieto možnosti ponúknuť všetkým, ktorí to budú potrebovať. V poslednom roku sme absolvovali návštevu novej nemocnice v Krakove (Poľsko) a novej nemocnice v Pule (Chorvátsko). Ani tam nebol proces realizácie jednoduchý a trval cca 10 rokov (toľko k dlhodobej publicite). Napriek tomu by ľudia, ktorí tomu venovali všetok čas a energiu nešli inou cestou. My sme sa na cestu k novej nemocnici vydali tiež a urobíme všetko pre to, aby sme došli do cieľa.

Je v tomto momente niečo, čo môže výstavbu novej UNM sv. Martina na Veľkej hore zásadne ohroziť?

- Toto je veľmi ťažká otázka. Nič nie je definitívne a sám vidíte, aké problémy v súčasnosti riešime – ekológov, financie, dopravu, optimalizáciu siete nemocníc, pandémie..., takto by som mohla pokračovať. Aby sme boli úspešní, musíme prijať všetky výzvy, ktoré nám prichádzajú do cesty. Nemôžeme prijať len tie, ktoré sa nám páčia. Každý z uvedených faktorov nás môže potenciálne zásadne ohroziť, ale my chceme byť úspešní, a preto sa ku každej takejto výzve staviame čelom a veríme, že sa nám všetky podarí úspešne prekonať.

Autor: Michal Beňadik, fotografie: Jesseniova LF UK

Živena v Martine žije a stará sa o pamiatky

Po predvlnajšej rekonštrukcii východnej a severnej fasády sa v minulých dňoch dokončila vďaka grantovým prostriedkom rekonštrukcia západnej fasády Domu Živeny v Martine. Okrem toho živeniarka a živeniari znovu prejavili svoju úctu a rešpekt aj národovcom pochovaným na Národnom cintoríne a pri príležitosti Pamiatky zosnulých urobili údržbu hrobov a náhrobníkov V. Pauliny-Tótha, Eleny Maróthy Šoltésovej a jej rodiny a rodiny Jesenských.

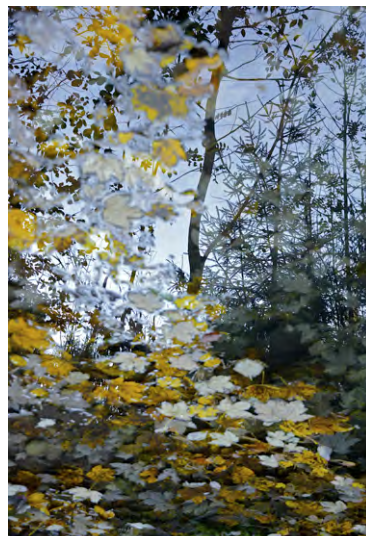
Autor, foto: (jc,bk)

Fotografia 2021 netradične na Matičnom námestí

Ako každý rok, aj teraz podal Fotoklub Karola Plicku v Martine „správu o činnosti“ – teda prezentuje výsledky práce svojich členov. Tradičná výročná výstava sa t. r. uskutočňuje od 28. októbra do konca roka. Na 31 umeleckých stojanoch nájdú milovníci fotografií netradične – na pešej zóne - veľkoformátové fotografie z tvorby 12 autorov. Široké spektrum námetov, tém, techník, príbehov, atmosfér... zaujme a svedčí o vysokej úrovni fotografie v Martine. Kurátormi výstavy boli: Radim Ziman a Richard Kontoš. **(bk)**
Foto: Fotoklub K. Plicku

J. Antal - Genius monster

G. Hegediš - Teplické fragmenty

Z. Varga - V búrke

J. Gavura - Mystérium krajiny

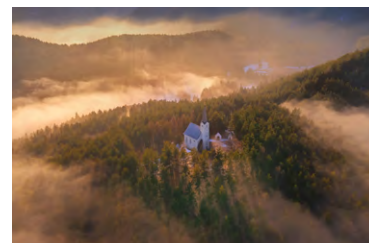
I. Vodíla - Vládkyňa zimy

M. Orlický - Záborie

P. Matejček - Farby zeme

R. Kontoš - Kalvária Kláštoru pod Znievom

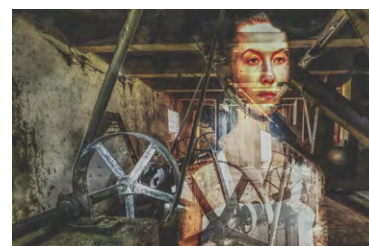
R. Ziman - Na Martinkách

J. Láclavik - Zátiešie pri Vltave

M. Tomašovič - V ohni

I. Švec - Mlyn

Slovenské komorné divadlo Martin dokáže žiť aj „v čiernych“ podmienkach Divadlo ľudí a pre ľudí

Veľ a vecí, medzi nimi aj divadlo, vnímame ako prirodzený jav, ako súčasť nášho života či koloritu mesta. No pandemické obmedzenia dokazujú, že to síce oprávnené vnímame ako čosi prirodzené, ale nie je to až také úplne samozrejmé = automatické a nezmeniteľné. O vplyve pandémie na fungovanie divadla hovorí v odpovediach na otázky MESTSKÝCH NOVÍN riaditeľ Slovenského komorného divadla Tibor Kubička.

Tibor Kubička

Ako funguje divadlo v podmienkach pandémie?

- Tým, že sme už v auguste rozhodli, že pôjdeme v režime „komplet zaočkované publikum“, už vtedy sme zabezpečili, že až do II. stupňa ohrozenia – teda do bordovej farby – sme mohli ísť s plným hľadiskom očkovaných divákov. Týmto rozhodnutím sme, samozrejme, okamžite poštvli proti sebe všetkých hejterov, ako rozdeľujeme spoločnosť, že už v živote neprídu do divadla – ale asi to písali tí, ktorí do divadla ani nechodia... Takže z toho sme si ťažkú hlavu nerobili. Museli sme rozhodnúť takto a osvedčilo sa to. No teraz, keď robíme tento rozhovor, vieme, že budúci týždeň (po 1. 11.) budeme „čierni“, čo nám ale umožňuje mať tu aspoň sto divákov v jednej i druhej sále, komplet zaočkovaných, a komplet zaočkovaný musí byť aj herecký súbor, ktorý hrá bez rúšok. – Ale my sme na to pripravení, herci sú všetci zaočkovaní a aj podstatná väčšina ostatných zamestnancov SKD. Budeme sa snažiť – to je naša výzva do najbližšej budúcnosti – hrať čo najdlhšie a nechať divadlo otvorené. Byť zavretí, to sme už totiž zažili, od januára až do mája tohto roka.

Malo augustové rozhodnutie nejaký vplyv na návštevnosť?

- Nemyslím. Bolo to práve počas organizovania festivalu Dotyky a spojenia, ktorý sme v septembri zrealizovali presunutý na tretí termín, aj vďaka Fondu na podporu umenia, ktorý podporuje náš festival od začiatku jeho existencie

Z úspešnej hry D1 (pracovný názov)

(a predtým ministerstvo kultúry). Aj oni museli hľadať riešenie na túto bezprecedentnú situáciu, aby sme neprišli o pridelené financie, vzhľadom na to, že rok 2020 bol rokom 100. výročia profesionálneho divadla na Slovensku a aj dotácia mala byť vyššia. Nielen my, ale aj iné divadlá, sme mali na rok 2020 úplne iné plány, mal to byť rok osláv profesionálneho divadla. Napokon sa nám 16. ročník festivalu na tretí pokus zrealizovať podarilo, aj vďaka mestu Martin, nášmu zriaďovateľovi Žilinskému samosprávnemu kraju, Fondu LITA a ostatným partnerom. Vtedy sme si overili, že je to realizovateľné, že nájdeme 240 zodpovedných očkovaných divákov do Národného domu a 180 do Štúdia a nechali sme to tak aj na divadelnú sezónu. Jediný ústupok sme spravili pri detských predstaveniach Bábkového divadla Žilina, ktoré sme tu chceli uvádzať vždy jednu sobotu v mesiaci – tam sme prešli na režim OTP. V týchto prípadoch ako aj pri našej inscenácii Traja veteráni sme teda išli do kapacity 120 divákov.

Ak sa stručne pristavíte pri Dotykoch a spojeniach, ako dopadli?

- Našou prioritou bolo hrať pre živé publikum. September bol pre to ideálny, chvalobohu sa nám podarilo za tých sedem dní od 6. do 12. septembra zrealizovať všetko, čo sme si predsavzali. Nemuseli sme zrušiť ani jedno predstavenie, ani žiadnu produkciu vonku na Divadelnom námestí. No september je pre vonkajšie produkcie predsa len trochu chladný, a preto ho nevidíme ako perspektívny termín. Môžeme už teraz oznámiť, že

plánovaný termín začiatku konania 17. ročníka festivalu Dotyky a spojenia je 20. júna 2022, tradične ako predtým 15 rokov, na konci júna – na konci divadelnej sezóny, keď sa Martin, ako neskromne hovoríme, stáva na pár dní „hlavným mestom slovenského divadla“. Úspech festivalu nás potešil a povzbudil, zrealizovali sme všetkých 40 produkcií, otvorili sme nové formáty diskusií a tie sme aj streamovali, aby si mohli pracovný program pozrieť aj ľudia, ktorí neboli tu v Martine. Festival priniesol nové skúsenosti, na ktorých sa oplatí do budúcnosti stavať. Odozva a návštevnosť bola veľmi dobrá, vnímame priaznivé ohlasy, tak od návštevníkov z celého Slovenska (i zahraničia) ako aj od Martinčanov, ktorým toto kultúrne dianie v našom meste už veľmi chýbalo. Na predstavení Edith Piaf (zo Štátnej opery Banská Bystrica) sme mali aj delegácie z partnerských miest Martina a hudobno-tanečná inscenácia, postavená na šansónoch a životnom príbehu E.

Piaf, výbore komunikovala, pretože táto je medzinárodná.

Medzicasom ste zaznamenali aj iný úspech než len festival.

- Keď sme mohli pokračovať v sezóne a hrať, otvorili sa nám aj ďalšie možnosti prezentácie našej tvorby, akou bola aj účasť na medzinárodnom festivale Nová dráma. Našu tvorbu sme reprezentovali inscenáciou D1 (pracovný názov), ktorá mala premiéru v júni. Autorom predlohy a režisérom je náš umelecký šéf Lukáš Brutovský. Tento projekt sa stretol s veľmi priaznivým diváckym ohlasom, hoci pri sledovaní predstavenia je to taký „smiech cez slzy“. Teší nás aj pozitívny ohlas u odbornej kritiky. Dramaturgická rada festivalu nás vybrala a v Bratislave to veľmi dobre zarezovalo aj u medzinárodnej poroty a získali sme nielen cenu bratislavského diváka, ale aj hlavnú cenu Grand prix Nová dráma/New Drama 2021. Podarilo sa nám to už tretíkrát. Je to pre nás veľká radosť, darí sa nám, môžeme skúšať a máme plán premiér na celú sezónu. Uvidíme, čo prinesie pandemická situácia.

Aktuálne dianie počas prípravy na čiernu farbu „na semafore“?

- Zastihlo nás to pri príprave novej inscenácie Čechovových Troch sestier v úprave a réžii Mariána Amslera. Veríme, že to bude skvelý a aj divácky atraktívny titul. Je to nové, súčasné spracovanie klasiky a premiéra bude 12. a 13. novembra, keď už budeme v čiernej farbe. To znamená, že hrať môžeme, aj keď len pre 100 divákov. Aj to je lepšie, ako nehrať vôbec. Želáme si, aby sme boli zdraví a aby sme mali pre koho hrať.

Autor: Michal Beňadik, foto: archív SKD, B. Konečný

Príprava novej hry Tri sestry (premiéra 12. a 13. novembra)

AKO PRIMÁTOR PLNÍ SVOJE PREDVOLEBNÉ SĽUBY?

Ján Danko sa ujal funkcie primátora mesta Martin 3. decembra 2018. Žezlo prevzal od svojho predchodcu Andreja Hrčiara (trojnásobný primátor, ktorý vtedy už nekandidoval) na slávnostnom ustanovujúcom zasadnutí novozvoleného mestského zastupiteľstva. Bolo to niekoľko

dní po skončení komunálnych volieb, v ktorých Ján Danko v súboji ôsmich kandidátov na primátora mesta Martin zvíťazil, keď získal 5631 hlasov. V kampani so sloganom „Nový život pre Martin“ sľuboval napr. aj MHD zadarmo a novú ekologickú mestskú dopravu, využitie eurofondov,

trojprúdovú cestu na Martinské hole, mestský aquapark, krytú plaváreň, zelené parkoviská pre autá, športoviská pre nadané deti, nájomné byty pre mladé rodiny, zviditeľnenie mesta v zahraničí a pod. Chcel oživiť Martin. Podarilo sa mu to, alebo nie?! MESTSKÉ NOVINY sa pri príle-

žitosti troch rokov od komunálnych volieb (tie sa konali 10. novembra 2018) spýtali niektorých občanov, čo hovoria na to, ako primátor mesta Martin plní svoje predvolebné sľuby a čo očakávajú od vedenia mesta Martin v roku 2022, ktorý bude posledným v tomto volebnom období?

Martinčania si čoraz viac začínajú všimnúť dianie v meste

Branislav Šimko

BRANISLAV ŠIMKO: „Keď v novembri roku 2018 dostal našu dôveru do rúk pán Danko, dúfali sme v lepšie časy. Bohužiaľ sa ukázalo, že

ani dobrý človek a uznávaný doktor nemusí byť skvelým politikom. Mňa osobne tri roky jeho „primátorovania“ sklamali. Čakal som omnoho viac, pretože som veril, že Martin posunie na iný level a dá mestu svoju víziu.

Predvolebné sľuby sa ukázali ako fikcia. Našťastie, žijeme v digitálnej dobe a všetko, čo bolo povedané, je aj zaznamenané, takže sa môžeme

späťne pozrieť, ako sme boli vo voľbách zavádzaní. Napriek tomu, že snád'nikto neveril, že sa za štyri roky podarí trojprúdovka na „Martinky“, MHD zadarmo a množstvo ďalších sľubov, volili sme p. Danko, lebo sme sa nádejali, že dokáže zmeniť smerovanie Martina k lepšiemu, čo sa však nestalo.

Možno sa ukazuje, že už aj komunálna politika je náročná a samotní Martinčania si robia medzi sebou prieky. Veľmi ťažko sa to hodnotí, lebo ako občania nemáme potrebné množstvo informácií. Možno sa vedenie mesta snaží robiť pre nás Martinčanov to najlepšie, čo vie, ale nie vždy to tak vyzera.

Aké sú moje očakávania, čo sa týka vedenia mesta, smerom k roku 2022?

Je to smutné, ale žiadne. Som si takmer istý, že sa budúci rok začne opäť predvolebná kampan' mnohých nových uchádzačov na post primátora či poslancov. Bude veľa kreatívnych sľubov, nové detské ihriská, natreté lavičky a, samozrejme, všade bude cítiť asfalt. To je realita každých volieb.

V ostatných dvoch rokoch vnímam veľkú snahu samotných Martinčanov o dianie v meste. A to vítam. Zvýšil sa tým tlak na volených zástupcov obča-

Kauza Hurbanka, protest občanov v roku 2020. Foto: I'ch

nov. Verím, že v budúcich komunálnych voľbách budú mať Martinčania šťastnejšiu ruku. Je to vlastne jediná šanca, ako môžeme raz za štyri roky niečo zmeniť. Ľudia si už uvedomili, že aj komunálne voľby sú dôležité.“

Prídu sľubované nórske fondy novými autobusmi?

Martin Košálko

MARTIN KOŠÁLKO: „Súčasný primátor mal vo svojom volebnom programe aj to, že na mestskom úrade si občania budú môcť rýchlejšie vybaviť

svoje záležitosti (žiadosti). Teraz je to o niečo lepšie, ako bolo, akurát neviem, či je to zásluhou primátora. Ten, kým nebol covid, tak mal svoje dvere otvorené pre obyvateľov mesta na stretnutí s nimi, kde sa informoval, čo treba zmeniť a zlepšiť. No aký je výsledok? Tiež sľuboval podporu seniorov, čo sa aj deje, chodí ich navštevovať, rozpráva sa s nimi o ich problémoch, ktoré ich trápia, a ako by im pomohol. Dosť ma potešilo, že sa podarilo zohnať peniaze na výstavbu Centra sociálnych služieb a zariadenia opatrovateľskej služby na Podháji v lokalite, kde predtým

stála škôlka, ktorá bola asanovaná. Určite to pomôže seniorom a hlavne zdravotne postihnutým dôchodcom, o ktorých sa treba denno-denne starať. Primátor hovoril, že časť svojho platu bude rozdávať. Rozdáva, ale aký to má účel, keď sa niekomu pomôže, kto je napr. v hmotnej núdzi, len raz a asi iba na pár dní, pričom potom je zasa tam, kde bol. Pripadá mi to ako nekonceptné.

Sľuboval, že bude podporovať mladých ľudí, aby ostali naďalej bývať v Martine a neodšťahovali sa inde, ale neviem o ničom, čo by sa v tomto smere urobilo. Sľuboval, že mesto postaví pre mladých nájomné byty, ale neviem o žiadnom projekte, ani o tom, že by sa niečo zrealizovalo. Nehovoriac o jeho sľube pomôcť vybudovať viac súkromných škôl. Pán Danko rozprával, že keď bol dekanom, tak pre lekársku fakultu sa mu podarilo zohnať 85 mil. eur zo zahraničných fondov. Vybavil v tomto smere od roku 2018 doteraz niečo aj

pre mesto Martin? Sľuboval zohnať peniaze z nórskeho fondov na kultúru. Nezohnal, ale možno tieto peniaze nakoniec preda len prídu novými autobusmi v januári 2022, keď MHD začne prevádzkovať Dopravný podnik mesta Martin.

Počkáme si na to, či to bude pre Martinčanov lepšie, alebo naopak. Horšie, že primátor nesplnil veľký sľub o bezplatnej MHD. No a cesta na Martinské hole? Tá nielenže nie je rozšírená a vynovená, ale v porovnaní s rokom 2018 je ešte viac rozbitá. S nadsádzkou môžem povedať, že keby každý z nás mal vrtuľník, bolo by po starostiach. V oblasti športu sa preda len udiali pozitívne zmeny. Keby žil môj otec Ľudovít (bývalý poslanec a športový

MHD zadarmo v Martine nie je a ani nebude. Foto: I'ch

našeneč), mal by radosť z toho, že sa po dlhých rokoch podarilo dokončiť tréningovú hokejovú halu, ktorú môžu využívať aj občania. Naopak, obrovským problémom je parkovanie. Primátor sľuboval polopodzemné parkoviská, ale realita pred panelákmi je katastrofálna. Pokus o rezidentské parkovanie nevyšiel. Nedopadlo to dobre. Dokonca, už to rieši aj NAKA.“

Stranu pripravil: (I'ch)

Bezplatná MHD nás vyvezie po trojprúdovke na „Martinky“

Michal Siakel

MICHAL SIAKEL:

„Priemerný volič pána primátora je určite spokojný, že si môže kedykoľvek ísť zalyžovať na Martinské hole a po

vučičkej trojprúdovke ho tam vyvezie MHD zadarmo. Nevie, či sme si na nereálne sľuby politikov zvykli, alebo sme voči nim imúnni, možno máme len krátku pamäť, no každopádne, nezaškodilo by si ich pravidelne pripomínať. Možno aj formou takejto ankety každý rok a sledovať, ako sa plnia, resp. postupne strácajú do zabudnutia.

Neviem, čo všetko nám ešte bolo nasľubované a čo sa reálne aj splnilo, ale viem, že tieto dva sľuby v kampani padli. Myslím si, že ak niekto svojím potenciónym voličom sľúbi

toto, tak každému z nich by sa v hlave mala rozsvietiť červená kontrolka. Mám pocit, že naše mesto ostalo zaseknuté niekde v 90. rokoch. Bohužiaľ, okrem rekonštrukcie pešej zóny neregistrujem v Martine nejaké výraznejšie zmeny. Fakt si neviem spomenúť na nejaký významnejší projekt, ktorý by financovalo mesto zo svojho rozpočtu a slúžil by ľuďom. Namiesto toho si spomínam iba na garnitúry politikov, po ktorých tu ostala iba spúšť, intrigy, kauzy a dlhy. Mesto sa vyludňuje, stráca svoj potenciál a historický význam, nenapreduje, ale voličom je to asi jedno, inak si to neviem vysvetliť. Aby som nebol len negatívny, v ostatnej dobe ma potešilo otvorenie nových športovísk. Škoda, že nestoja už 20 rokov, lebo už vtedy bolo neskoro, ale budme vďační, že po toľkých rokoch konečne máme vedľajšiu ľadovú plochu, atletický ovál či futbalové ihrisko.

Dúfam, že sa dočkám dňa, keď futbalový Martin nebude svoje zápasy hrať v Žabokrekoch, keď zo „sli-máka“ nebudem sledovať prázdny atletický ovál, keď druhá ľadová plocha bude dokončená a hlavne plnohodnotná (zainteresovaní vedia o čom hovorím). Tiež dúfam, že mesto vo svojom rozpočte nájde aj peniaze na podporu mladých

športovcov, ktorým svojho času tieto dotácie, bohužiaľ, stoplo, prípadne okresalo.

A čo očakávam od vedenia mesta v roku 2022? Keďže sa blížia voľby, očakávam nejaké kroky na zalepenie očí voličom, každopádne, ostáva im veľmi málo času na to, aby svoje sľuby z predošlých volieb aspoň čiastočne naplnili.“

Tu sa mala začínať trojprúdovka na Martinské hole. Foto: l'ch

Sklamanie z prístupu k životnému prostrediu a zeleni

Patrick Schwab

PATRICK SCHWAB:

„Nemá význam znevažovať tri roky karikované predvolebné sľuby pána primátora. Reálne sa, pravdepodobne,

aspoň sčasti podarí splniť sľub o vlastnej „SAD-ke“. Doprava síce nebude zadarmo, autobusy nebudú také ekologické, ako bolo sľubované, a prípravu rozbehu sprevádza veľa zmätkov a nedostatok informácií. Oceňujem však veľkú snahu vyriešiť tento problém v nevyhnutnom termíne.

Verím, že postupne bude tento mestský podnik riešiť témy optimalizácie grafikonu, cestovného či moderných technológiíestskej dopravy 21. storočia. Otázkou je, či zodpovední činníci v orgánoch mesta vedia vnímať a chápať, čo to je. Nakúpiť autobusy, zohnať šoférov a depo je len nevyhnutný štart, cestujúci očakávajú adekvátne služby, aspoň na úrovni neďalekého krajského mesta, nehovoriac o vypeľom zahraničí. Sklamany som z prístupu k životnému prostrediu, zeleni, obrovské rozčarovanie, myslím, cítí mnoho Martinčanov z kvality a dizajnu rekonštrukcií ciest a chodníkov. Starostlivosť o ich čistotu, o poriadok v centre je

žalostná. Tu sa mesto neposunulo, ak len nebudeme tieto aktivity merať metrami vyasfaltovaných chodníkov. Žiadna koncepcia, systém, plán obnovy zelene, výsadby stromov, štandardizácia dizajnu prvkovestskej architektúry. Je to škoda, nie sú na to nutné veľké finančné prostriedky, chce to len vôľu angažovať odborníkov a dať im priestor na realizáciu. Komunikácia mesta a mestského zastupiteľstva je na úrovni 90. rokov minulého storočia. Voči občanom, podnikateľskému prostrediu či potenciónym turistom. Komunity nadšencov, aktivistov a zanietených dobrovoľných propagátorov nášho regiónu v tomto smere dávajú mestu i primá-

torovi „na frak“ a ukazujú, ako sa to má robiť. V tomto smere sa za tri roky dali urobiť zásadné pokroky. Od posledného roka volebného obdobia nečakajme zázraky. Pod vplyvom blížiacej sa kampane očakávam zvýšenie kvantitu viditeľných „činov“. Verím, že pribudnú ďalšie vyasfaltované chodníky, pár detských ihrísk. Niektoré sa už začali budovať. To na voličov funguje. Smutné je, že primátor v kampani, ak bude opäť kandidovať, ani nemá na čo nadviazať svoje ďalšie predvolebné sľuby. Z minulých nesplnil takmer nič. Verím, že nezmyselné sľuby predošlých volieb už opakovať nebude.“

Veľké predvolebné sľuby zostali len na papieri

Irena Škrovinová

IRENA ŠKROVINOVÁ:

„Pán primátor vo svojom predvolebnom programe vyhlasoval, že jednotlivé témy bude konzultovať so skúsenými odborníkmi nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Po-

čas troch rokov som sa v médiách nikde nedočítala, ktoré realizované projekty boli riešené v súčinnosti práve so zahraničnými odborníkmi, prípadne odborníkmi z našich partnerských miest. Ako občania nemáme informácie, ako sa efektívnejšie využili a využívajú štrukturálne fondy Európskej únie, dotácie a granty. Nové športoviská a futbalový štadión boli prioritou a rozbehnutým projektom

bývalého primátora a vedenia mesta, ktoré súčasne vedenie len doťahovalo do finále. Veľké predvolebné sľuby ako lanovka na Martinské hole, bezplatná mestská autobusová doprava a nájomné byty zostali len na papieri. Občanom neprospejú ani osobné spory a trenice na zasadnutiach mestského zastupiteľstva medzi primátorom a poslancami, a to už nehovorím o komunikácii s občanmi,

ktorým sa „veľkoryso“ vyhradili až tri minúty na vystúpenie. Je čas, aby občania pri najbližších komunálnych voľbách žiadali nielen od primátora, ale aj poslancov odpočet zrealizovaných predvolebných sľubov a podľa toho aj volili. A kandidujúci poslanci a primátor by nemali poznať starosti a radosti bežných občanov len v predvolebnom čase, ale mali by tu byť pre nich vždy a počas celého volebného obdobia.“

Stranu pripravil: (l'ch)

Čo robiť, keď dochádzajú sily...

„Dôstojne znášať starnutie je vrchol múdrosti a jedno z najťažších umení života.“

Henri Fréderic Amiel

Starnutie je jedným z najťažších období v živote človeka. Je vyvrcholením životnej etapy, v ktorej sa spája minulosť, prítomnosť a budúcnosť. Je dôležité si uvedomiť, že každý z nás zostarne. Väčšina starých ľudí si želá zostarnúť v kruhu svojich blízkych, ktorí im podajú pomocnú ruku v prípade, že už nebudú schopní postarať sa sami o seba. Bohužiaľ, nie vždy je to možné a jednoduché.

Určíte ste sa ocitli v situácii, keď si kladiete otázku: **Čo robiť, keď sa sociálna starostlivosť o príbuzných stáva náročnejšou až nezvládnuteľnou? Kladiete si otázku, či to zvládnete doma, alebo zvažujete umiestniť svojho príbuzného do zariadenia sociálnych služieb?**

Rozhodnutie umiestniť svojho príbuzného do zariadenia sociálnych služieb je za každých okolností veľmi ťažké. Človek zápasí s emóciami a aj napriek

snahe a obetavosti rodiny a najbližších nie je vždy možné postarať sa o svojich príbuzných seniorov v takej miere, akú si ich zdravotný stav vyžaduje. Rodinní príslušníci väčšinou nevedia, aké druhy a formy sociálnych služieb existujú, ale dobre vedia, že potrebujú odbornú pomoc so starostlivosťou o svojich príbuzných.

A práve preto sme tu my, aby sme vám poradili. Radi by sme Vám aj touto cestou chceli pomôcť vyriešiť Vašu neľahkú situáciu a dať do povedomia naše zariadenie **SENIOR Martin, n. o.** Ide o veľkú životnú zmenu, preto je potrebné a dôležité si premyslieť, ktorá zo sociálnych služieb vám pomôže najlepšie zvládnuť vaše ťažkosti. Len Vy môžete uvážiť všetky detaily a urobiť rozhodnutie, či požiadate o opatrovanie v domácnosti, v dennom stacionári, alebo o celoročné umiestnenie do zariadenia.

Prečo si vybrať práve nás?

- Zariadenie je situované v centre mesta Martin s plnou občianskou vybavenosťou,
- ponúkame príjemné prostredie (moderný interiér, exteriér a vybavenie

- priestorov zariadenia),
- rešpektujeme štandardy kvality v oblasti sociálnych služieb spĺňajúce platné normy,
- uplatňujeme individuálny prístup ku každému klientovi,
- ponúkame pravidelné aktivity pre klientov pod vedením kvalifikovaných sociálnych pracovníčok,
- máme ochotný, odborný, empatický a stabilizovaný personál,
- súčasťou nášho multidisciplinárneho tímu je aj fyzioterapeut a zamestnanci ADOS-u,
- spolupracujeme s poliklinikou Senium, s. r. o., s jej chirurgom, lekárom pre dospelých a tiež s lekárňou (rýchle doručovanie medikamentov a iných potrebných zdravotných materiálov pre klientov),
- vychádzame v ústrety našim seniorom v oblasti stravovania, s rešpektovaním energetických hodnôt bohatých na vitamíny a látky prospešné organizmu.

Bližšie informácie Vám radi poskytneme na telefónnom čísle **0911 661 293 – sociálny úsek zariadenia.**
Autor a foto: (soz)

Dva zásadné problémy na dvoch pre Martin kľúčových štátnych cestách Most Košúty a križovatka na Bystričku

Most – provizorium ešte na rok-dva?

Už niekoľko rokov sa na moste nad Košútmi viac stojí, než pracuje. Po krátkom obnovení prác je to znovu tak, iba sa skvalitnil povrch vozovky. Preto sme tlmočili otázky verejnosti Slovenskej správe ciest. **Ako bol ukončený zmluvný vzťah s bývalým zhotoviteľom rekonštrukcie - f. Hastra? Kto bude pokračovať v rekonštrukcii rozostavaného mosta na štátnej ceste č. 18 v Martine pri Košútoch, v akom finančnom objeme a v akej vecnej štruktúre budú tieto práce?**

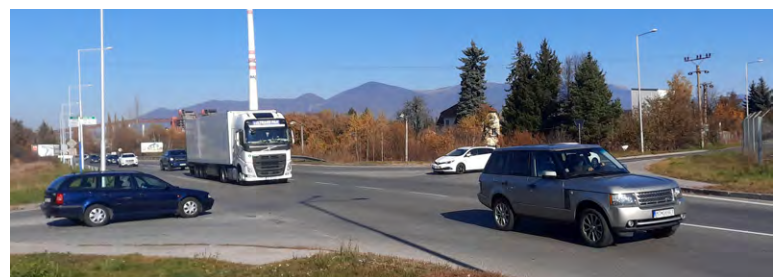
Mgr. Martin Guzi, komunikačný odbor Slovenskej správy ciest:
- *Ukončenie zmluvného vzťahu je stále v riešení. Vzhľadom ku skutočnosti, že nosníky na polovici mostného objektu boli počas 3 zimných období odkryté a mohlo prísť ich poškodeniu, SSC-IVSC Žilina po ukončení zimného obdobia pristúpila k ich posúdeniu z pohľadu statiky. Odborná firma, ktorá urobila posúdenie, navrhla výmenu všetkých nosníkov. Na základe vyššie spomenutého bolo potrebné aktualizovať projektovú dokumentáciu. V súčasnosti sa PD pripomienkuje s tým, že táto bude dodaná do konca októbra 2021. Následne SSC-IVSC Žilina požiadala príslušný OÚ o zmenu stavebného povolenia pred dokončením. V mesiaci január 2022 bude vypísaná súťaž na zhotoviteľa stavby s predpokladom začatia samotných prác v mesiaci marec - apríl 2022.*

Križovatka Na Bystričku na štátnej ceste 1/65D sa mala stavať už v roku 2021. Je už známy presnejší termín

začatia a skončenia prác? Bude sa to robiť na etapy - t.j. najprv svetelná križovatka a potom v druhom kroku tzv. turbookružná križovatka?
- *Momentálne sa pripravuje projektová dokumentácia na svetelnú križovatku. Projektová dokumentácia pre stavebné povolenie je hotová, rieši sa zápis geometrického plánu na katastri, aby sa dali vykúpiť pozemky pre potreby pripravovanej svetelnej križovatky. Výkupy chce SSC-IVSC Žilina zrealizovať do konca roka 2021 a následne požiadať OÚ Žilina o vydanie stavebného povolenia. Po vydaní stavebného povolenia bude nasledovať verejná*

obstarávanie na zhotoviteľa s časovým predpokladom vyhodnotenia tejto súťaže do 04/2022. Predpoklad začatia prác na danej križovatke 05-06/2022. Ukončenie prác 10-11/2022. Uvedený časový harmonogram je orientačný. nakoľko nevieme odhadnúť napr. prípadný časový posun, ak majitelia pozemkov nebudú súhlasiť s výkupom pozemkov a budeme musieť pristúpiť k ich vyvlastneniu, resp. prípadné námietky pri verejnom obstarávaní samotný čas, keď sa bude môcť pristúpiť k samotnej realizácii prác, značne predĺžia. Turbookružná križovatka sa v súčasnosti nepripravuje, nakoľko danú križovatku riešime svetelnou signalizáciou.

Autor a foto: Michal Beňadik

Bude o rok semafor na križovatke pod Bystričkou?

Každý, kto môže, nech v rámci svojich možností pomôže!

Debata o spolupráci, ktorá už niekoľko rokov veľmi dobre funguje. Zľava sú: poslanec M. Kalnický, riaditeľka školy J. Paulovičová a K. Štrbáková zo spoločnosti LORIKA Slovakia. Foto: ICh

V tomto školskom roku pokračuje spolupráca medzi spoločnosťou LORIKA Slovakia, s. r. o., a dvoma školami v Martine – ZŠ s MŠ, Podhájska 10/A a ZŠ, Jozefa Kronera 25. Je to v rámci projektu Čisté ruky, ktorý sa realizuje od roku 2013.

Spoločnosť LORIKA Slovakia podporuje tento projekt a hygienu rúk, obom školám pravidelne dodáva počas celého školského roku toaletný papier i tekuté mydlo (s antibakteriálnou zložkou) a zabezpečila aj vstupnú investíciu (zásobníky na papier a dávkovače na mydlo).

Cieľom projektu je to, aby si žiaci budovali správne hygienické návyky, čo je práve v tomto období, keď znovu začína stúpať počet nakazených na covid, ešte dôležitejšie ako pred vypuknutím tohto ochorenia. Umývanie rúk je rozhodujúcim preventívnym faktorom proti prenosu baktérií a vírusov. Je to jedno z najefektívnejších opatrení, ktoré pomáhajú zamedziť šíreniu choroboplodných zárodkov.

Cieľom projektu Čisté ruky je to, aby si žiaci budovali správne hygienické návyky, čo je práve v tomto období veľmi dôležité.

MN navštívili v druhý novembrový deň Základnú školu, Jozefa Kronera 25. Riaditeľka tejto školy na Ladovni Mgr. Jaroslava Paulovičová na stretnutí s koordinátorkou predajného tímu spoločnosti LORIKA Slovakia Ing. Katarínou Štrbákovou a poslancom za mestskú časť Ladoveň-Jahodníky-Tomčany Martinom Kalnickým poďakovala obom za spoluprácu. „Táto pomoc mala pre nás veľký význam už aj pred pandémiou koronavírusu, ale v tejto ťažkej dobe sa to ešte znásobilo. Oproti iným školám, kde si žiaci musia nosiť vlastný toaletný papier a papierové vreckovky, máme veľkú výhodu. Vďaka spolupráci so spoločnosťou LORIKA Slovakia môžeme žiakov lepšie viesť k tomu, aby si upevňovali

Umývanie rúk je rozhodujúcim preventívnym faktorom proti prenosu baktérií a vírusov. Je to jedno z najefektívnejších opatrení, ktoré pomáhajú zamedziť šíreniu choroboplodných zárodkov.

správne hygienické návyky. Touto cestou by som sa v mene zamestnancov a žiakov našej školy chcela srdečne poďakovať firme LORIKA Slovakia za spoluprácu v podobe sponzorských darov. Dodaním hygienických prostriedkov môžeme ľahšie zvládnuť prevádzkové náklady, najmä v tomto náročnom období. Poďakovanie patrí aj p. poslancovi Kalnickému, bez ktorého by takáto myšlienka nevznikla,“ uviedla pre MN J. Paulovičová.

M. Kalnický pre MN povedal: „Školy by privítali pomoc aj v iných oblastiach. Každý, kto môže, nech v rámci svojich možností (my sme poskytli mediálny priestor v MN) pomôže a kontaktuje riaditeľov škôl! Samozrejme, nikoho do ničoho nenútime, je to na slobodnom rozhodnutí, buď prijať výzvu a pomôcť tiež, alebo nie.“ MN navštívili v ten istý deň aj ZŠ s MŠ, Podhájska 10/A, kde riaditeľ tejto školy Mgr. Ján Šamaj pre náš mesačník poznamenal: „Čisté ruky, to nie je len slogan, je to projekt, vďaka ktorému máme možnosť ochrániť si svoje zdravie, zdravie svojich spolužiakov a zamestnancov. Sme veľmi spokojní. Tento systém bol dostupný aj pre hokejovú prípravku a návštevníkov telocvične, keď to covidová situácia dovoľovala. Na našej škole vedieme žiakov k pravidelnej hygiene rúk,

ktorá je základným predpokladom na zamedzenie prenosných infekčných ochorení. Bezplatné dodávanie tekutého mydla a toaletného papiera je pre nás veľmi významné aj z finančného hľadiska. Ďakujeme spoločnosti LORIKA Slovakia za nezištnú pomoc a dlhoročnú spoluprácu pri zabezpečení hygienických a epidemiologických štandardov v žiackych toaletách. Vážime si to.“

Spolupráca so spomínanými školami funguje, padla na úrodnú pôdu, z čoho majú radosť obe strany. LORIKA Slovakia (sídli vo svojich priestoroch v priemyselnej zóne pri Sučanoch) už 26 rokov poskytuje široké spektrum služieb v oblasti osobnej a priemyselnej hygieny (viac na www.lorika.sk). Je to spoľahlivý partner, ktorý je pri každej požiadavke rýchly a flexibilný. O tom, že ide o úspešnú spoločnosť, ktorá sa snaží spolupracovať s miestnymi firmami a školami, podporovať podnikateľské subjekty a komunity v regióne, kde pôsobí, hovorí spokojnosť zákazníkov i dopyt po ponúkanom sortimente.

Autor: Ľubomír Chochula

Školy by privítali pomoc aj v iných oblastiach. Každý, kto môže, nech v rámci svojich možností pomôže a kontaktuje riaditeľov škôl! Samozrejme, nikoho do ničoho nenútime, je to na slobodnom rozhodnutí, buď prijať výzvu a pomôcť tiež, alebo nie.

Riaditeľ školy J. Šamaj si tiež spoluprácu s firmou LORIKA Slovakia, ktorú na stretnutí reprezentovala K. Štrbáková, nevie vynachváliť. Foto: ICh

Správne hygienické návyky sa oplatí osvojiť vždy, žiaci sú k tomu vedení a usmerňovaní. Foto: archív

Martin má slúžiť predovšetkým Martinčanom

Michal Beňadik

Najväčšie mesto Turca má vypracovaný tzv. Program hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja (PHKSR) na roky 2016 – 2023. Jeho cieľom

bolo, aby mesto Martin do roku 2023 dosiahlo pozitívnu zmenu vedúcu k zvýšeniu kvality života jeho obyvateľov. Strategické ciele boli definované v 5 strategických oblastiach: 1. Doprava a infraštruktúra 2. Ľudské zdroje 3. Šport 4. Kultúra 5. Cestovný ruch. Na tomto mieste nie je cieľom hodnotiť splnenie týchto vskutku strategických cieľov. Na vypracovaní

„PHKSR“ pracovali (podľa informácií z webu mesta) odborníci z úradu, partnerských úradov, inštitúcií a organizácií i 1400 účastníkov dotazníkového prieskumu medzi občanmi – a pracovali cca 1 rok. Máme rok 2021 a je čas myslieť na jednej strane vyhodnotenie (hoci kde-čo ešte možno dokončiť a splniť) a na druhej strane pripraviť nový „Program“. Príčas? A prečo?!

Dvanásť či štrnásť mesiacov na prípravu vskutku strategického strednodobého programu rozvoja vyše 50-tisícového mesta, prekonávšieho kolapsu strojárstva a redefiníciu svojej vízie – je skôr málo než priveľa. Kým kolaps bol skutočný a citeľný, redefinícia vízie Martina

sa ešte neuskutočnila.

Ak sa spýtame kohokoľvek z Martina - okrem projektových pracovníkov, poslancov a členov komisií – koľkí sa za päť rokov stretli s Programom hospodárskeho... rozvoja Martina...? A koľkokrát sa ním zaoberali aj poslanci? Tento dokument mal zmeniť kvalitu života v Martine. Ak vezmeme do úvahy len tri strategické oblasti: dopravu a infraštruktúru, kultúru a cestovný ruch – možno o splnení cieľov zásadne pochybovať. Samozrejme, hodnotenie bude musieť byť podstatne hlbšie; ale najmä objektívne, a nie „politické“ ani propagandistické. No ak bude kritické, malo by zrejme vyústiť do záveru (okrem iného), že už prí-

prava PHKSR musí byť iná; dlhšia, fundamentálnejšia. Martin začal až v polovici 80. rokov min. storočia do života a riešenia problémov mesta a regiónu zapájať špičkových manažerov ZTS, GR ZTS, Martimexu a iných (najmä strojárskych či polygrafických organizácií). Po 30 rokoch sa možno pýtať, kde sú dnes v príprave a realizácii strategických rozhodnutí mesta martinští podnikatelia, manažéri, obchodníci, ale aj poslanci, diplomati, profesori, stavitelia, historici, umelci...? Martin dnes už nemusí „viesť Slovensko“, nemusí mu „rozdávať svoj plášť“. Stačilo by celkom, keby bol aspoň partnerom porovnateľným mestám a keby - dobre - slúžil v prvom rade svojim občanom.

Peking je príliš ďaleko, zároveň už dosť blízko

Lubomír Chochula

Už o tri mesiace sa v Pekingu rozhorí olympijský oheň a športovci zúčastnených krajín začnú pod piatimi kruhmi v čínskej metropole a okolitých horských rezortoch bojovať o cenné

kovy. Medzi nimi nebudú chýbať ani slovenskí olympionici.

Hlavným železkom v ohni by mala byť Petra Vlhová, ktorá v mládežníckych kategóriách lyžovala za Ski Team Martinské hole. Momentálne je líderkou na bielych svahoch, čo potvrdila v minulej sezóne, keď ukoristila veľký

krištáľový glóbus za celkové prvenstvo vo Svetovom pohári.

Najväčšiu pozornosť fanúšikov bude už tradične pútať hokejový turnaj, na ktorý sa Slováci kvalifikovali iba nedávno. Kvalifikačná tortúra čaká aj na ženskú hokejovú reprezentáciu SR. Hokejistky zabojujú o olympijskú miestenku v Lulee (11. až 14. novembra), kde narazia na domáce Švédky, Francúzky a Kórejsčanky.

Čo sa týka hokejistov, všetko nasvedčuje tomu, že to v Pekingu, kde sa predstavujú aj hráči NHL, bude znovu hviezdny turnaj. Slováci si vo svojej základnej skupine zmerajú sily s Fíni (10. februára), Švédmi a Lotyšmi. Na zimných olympiádach sa od roku

1988 zúčastnilo niekoľko hokejistov s martinským domicilom, ktorí však v tom období už nepôsobili v materskom klube. Najúspešnejším je Róbert Švehla. Tento ofenzívny obranca získal s Československom bronzovú medailu v Albertville (1992), pričom potom reprezentoval Slovensko na nasledujúcich dvoch ZOH – v Lillehammeri v roku 1994 (6. miesto) a o štyri roky neskôr v Nagane. Trojnásobnú účasť má pod piatimi kruhmi aj center Oto Haščák. Ten absolvoval v čs. drese turnaj v Calgary v roku 1988 (6. miesto) a potom so Slovenskom Hry v Lillehammeri a Nagane. Na olympiáde si zahrli aj Zdeno Cíger (1998), Peter Smrek a Jaroslav Török (2002), ako

aj Richard Pánik, ktorý bol na ZOH v Soči (2014).

Práve krídelník Richard Pánik by za určitých okolností mohol v Pekingu štartovať, ak nadobudne niekdajšiu formu. V úvode sezóny ho jeho zamestnávateľ New York Islanders poslal rozohrať sa na farmu. Konečne súpisky všetkých účastníkov hokejového turnaja budú známe v januári 2022.

Vzdušná vzdialenosť medzi Martinom a Pekingom je 7250,6 km (4505,3 míle), čo je nepredstaviteľná diaľka, ale vďaka zimným olympijským hrám, ktoré zdvihnú oponu 4. februára 2022, sa čínska metropola približuje celému svetu míľovými krokmi.

Aj o soche sv. Martina

Peter Cabadaj

Naše konanie, správanie, postoje a životné stratégie zvykne formovať kultúra a spoločnosť, z ktorého pochádzame. Ide všetko o faktory, ktoré si nevyberáme, nedokážeme

ich ovplyvniť, a predsa fundamentálne predurčujú životné dráhy každého z nás. Hlbšie pochopenie blížneho v jeho krehkosti, slabosti, nedokonalosti a smrteľnosti vytvára priestor na ozajstnú spolupatričnosť a ľudské číňstvo. Vidieť človeka bez domova,

človeka chorého, človeka chudobného, človeka strateného, človeka, ktorý zlyhal, a chápať, že za istej zhody okolností by som tým zúfalým nebo-rákom mohol byť ja sám, nám umožňuje porozumieť skutočnosti, že nežijeme izolovane od celku. A prečo to vlastne spomínam? Na dvere už počuteľne klope sviatok sv. Martina, patróna nášho mesta, ktorý svojim fascinujúcim životným príbehom, rešpektíve magickou legendou symbolizuje hodnoty humanizmu, ľudskej spolupatričnosti a autenticko-kej solidarity. Univerzálne poslanstvo vznešeného muža na bielom koni, ktorý daroval polovicu svojho plášťa

žobrákovi, a svätomartinický kult hlboko ovplyvnili európsku civilizáciu, kultúru, umenie...

Zásadným spôsobom ovplyvnili a poznačili aj dejinný vývoj metropoly Turca. Veď ako inak možno vysvetliť neodškriepiteľnú historickú skutočnosť, že tak ako ikonický svätec, aj dobový Turčiansky Sv. Martin sa veľkoryso rozdal – Slovensku. Nielen tým, že na svojej pôde vytváral podmienky pre zrod politických, hospodárskych, sociálnych, kultúrnych, umeleckých a mediálnych vízií a programových konceptov, ale i faktom, že ich doslova svojmu Slovensku „daroval“. Kapitálna časť vrcholných domácich inštitúcií aj médií bola v povojnovej ére „prestá-

hovaná“ z Martina do Bratislavy. Uvedené aj nespomenuté kontexty či súvislosti inšpirovali občianske združenie Za sochu sv. Martina k myšlienke vypísať finančnú zbierku na postavenie biskupovho pomníka v našom meste. Oduševnení páni sa jednoducho nechcú zmieriť so smutným faktom, že ani po 750 rokoch nemá Martin skulptúru svojho chránenca. Práve v mene tohto združenia vás pozývam na verejnú prezentáciu modelu návrhu súsošia Plášť sv. Martina. Akcia sa uskutoční 11. novembra – čiže symbolicky v deň sviatku patróna mesta – o 15. h na Divadelnom námestí. Srdečne ste všetci vítaní!

100 rokov od založenia martinskej staveľskej firmy Hlavaj – Palkovič – Uličný Ich dielom je „pol“ Martina, ale i množstvo stavieb po Slovensku

Stopy liptovských staveľčov nájdeme v Turč. Sv. Martine už od polovice 19. storočia. Murársky majster z Lipt. Sv. Petra Ján Čatloš pôsobil pri stavbe Národnej svetlice (prvá budova Matice) v roku 1864. Bol svokrom Jána Uličného a Jána Hlavaja st., ktorí stavali v rokoch 1888 až 1889 Národný dom podľa projektu Blažeja F. Bullu. (Ján Čatloš bol prastarý otec arch. Jána Palkoviča.) Mená Jána Uličného a Jána Hlavaja st. sa spájajú s ďalšími stavbami v Turč. Sv. Martine. V r. 1882 až 1883 pôsobili pri budovaní Štátnej meštianskej školy (dnes Obchodná akadémia), v r. 1893 pri stavbe Turč. pivovaru.

V r. 1906 sa Ján Hlavaj ml. presťahoval zo Sučian do Turč. Sv. Martina. Do r. 1915 Ján Hlavaj ml. so spolupracovníkmi Michalom Uličným, Jozefom Uličným, Jozefom Hlavajom a liptovskými murármi postavili niekoľko domov v meste, najmä v novootevorených uliciach smerom k železničnej stanici. Prvé sídlo staveľskej firmy Jána Hlavaja sa nachádzalo v Ulici Národného domu v bôcikovskom dome. Už v roku 1907 Ján Hlavaj postavil na Dolumestí dom, ktorému neskôr pristavil poschodie a prestaval ho na vilu. Tu presťahoval svoju staveľskú kanceláriu. V r. 1908 Ján Hlavaj ml. kúpil roľu (v záturečianskom chotári, pri Technických skluzbách), na ktorej vybudoval tehelňu. Pri tehelni otvoril aj ťažbu štrku. Zo štrku z tejto bane a tehl z tejto tehelne je postavená prevážna časť domov v Turč. Sv. Martine. Po r. 1920 sa Ján Hlavaj viac venoval svojej tehelni a staveľstvo prebral jeho brat Jozef. V roku 1921 založil mimoriadne úspešnú staveľskú firmu Hlavaj – Palkovič – Uličný (H-P-U.) Ku spolupracovníkom do firmy pribral bratranca Petra Uličného a sestrinho syna Jána Palkoviča. Po smrti arch. Jána Palkoviča (zomrel vo veku 39 r.), nastupuje na jeho miesto vo firme jeho brat Michal Palkovič.

Osobnosti firmy H-P-U

Ján Hlavaj sa narodil v Lipt. Sv. Petre 13. decembra 1879 ako starší syn murárskeho majstra Jána Hlavaja st. Otec ho zobral k sebe za učňa do Turč. Sv. Martina. Pracoval pri stavbe štátnej meštianskej školy, pivovaru a ďalších stavbách, ktoré stavil jeho otec. Po vyučení odišiel do Budapešti,

Ján Hlavaj

Jozef Hlavaj

Ján Palkovič

Peter Uličný

Michal Palkovič

kde pracoval ako murársky tovariš na rôznych stavbách. V r. 1903 zložil v Budapešti staveľskú skúšku. Jozef Hlavaj sa narodil v Lipt. Sv. Petre 1. marca 1885. Po vyučení murárskemu remeslu pri svojom otcovi odišiel do Budapešti, kde skončil Vyššiu staveľskú priemyselnú školu. V r. 1909 zložil staveľskú skúšku. Pracoval ako projektant u svojho brata Jána. Neskôr pôsobil ako stavbyvedúci u arch. Jána Pacla v Prahe.

Ján Palkovič sa narodil v Lipt. Sv. Petre 4. novembra 1892. Vyučil sa murárskemu remeslu pri svojom ujcovi Jánovi Hlavajovi ml. v Turč. Sv. Martine. V Budapešti navštevoval Vyššiu staveľskú priemyselnú školu. Počas prázdnin pracoval v projekčnej kancelárii arch. Hoffhausera a neskôršie u arch. Milana M. Harminca. V r. 1920 zložil v Prahe staveľskú skúšku. Vo firme H-P-U bol vedúcim projekčného oddelenia.

Michal Palkovič sa narodil v Lipt. Sv. Petre 5. apríla 1898. Za murárskeho učňa sa vyučil u svojho ujca Jána Hlavaja ml. V Budapešti navštevoval Vyššiu staveľskú priemyselnú školu. Staveľskú skúšku zložil v Bratislave v r. 1929. Bol zamestnaný vo firme H-P-U ako stavbyvedúci. Po smrti brata Jána sa Michal stal spolovníkom firmy a neskôr vedúcim pobočky v Bratislave. Peter Uličný sa narodil v Lipt. Sv. Petre 25. apríla 1891. Vyučil sa za murára a v r. 1910 až 1914 absolvoval v Budapešti Vyššiu staveľskú priemyselnú školu. Cez prázdniny pracoval u Jána Hlavaja v Turč. Sv. Martine, v projekčnej kancelárii prof. Kaisera, neskôr ako kreslič u Milana M. Harminca. V r. 1920 zložil staveľskú skúšku v Prahe.

Zlatá éra Turč. Sv. Martina

V 20. a 30. rokoch minulého storočia sa začína najplodnejšia éra výstavby Turč. Sv. Martina. Prakticky na všetkých významných stavbách má svoj podiel firma Hlavaj – Palkovič – Uličný; či už ako staveľská firma, dodávateľská

alebo ako projekčná kancelária. Martin sa stal sídlom niekoľkých inštitúcií s celoslovenským pôsobením, pre ktoré boli postavené reprezentatívne budovy (Advokátska komora pre Slovensko a Podkarpatskú Rus, Štátny ústav pre zveľádovanie živností, Živena, Matica slovenská, ČSČK, divízia pre Slovensko a Podkarpatskú Rus). Rozvoj napredoval vo všetkých smeroch - v školstve a kultúre (Kultúrne budovy MS a tlačiarne Neografie, budovy škôl - Roľnícka škola, Štátne gymnázium, Štátna ľudová škola, Štefánikov ústav), finančných inštitúcií (Mestská sporiteľňa, Roľnícka vzájomná pokladnica), športu (Sokolovňa), bytov (obytné domy vojenských gázistov a štátne úradnícke domy na Škultétyho ul., kolónia rodinných domov v Jahodníkoch, rodinné domy Stavebného družstva – dnes ulice Hečkova a Sládkovičova, kolónia domov Pod vrškom – dnes Ul. J. Kráľa a pod.) Od roku 1923 sa budovali kasárne

Ďurka Langsfelda na Podháji. Zvláštne postavenie mala nemocnica, kde bola v r. 1927 až 1946 postavená väčšia časť doteraz stojacich pavilónov. Ich staveľskú stopu však nájdeme aj v iných regiónoch, najmä na Liptove, ale aj v ďalších mestách. V Bratislave sú to o.i. stavby: budova Burzy (neskôr Univerzita Komenského), Učňovská škola (neskoršie SVŠT), budova Slovenskej ligy na Nám. SNP. V blízkych Vrútkach postavili dvojposchodovú obytnú budovu pre železničných zamestnancov, rodinný dom pána Obrciana, realizovali opravu budovy ľudovej školy, stavali druhú časť budovy Potravného družstva železničných zamestnancov, továrenské budovy pre firmu „Blesk“. Môžeme spomenúť aj niekoľko významných stavieb postavených mimo mesta Martin: vojenské kasárne v Lipt. Mikuláši a v D. Kubíne, Štátna meštianska škola v Starej Turej a v Bytči, dom vojenských gázistov v D. Kubíne, hotel Grand v Turčianskych Tepliciach, Roľnícka banka v Tmave, Evanje-

lický sirotinec v Lipt. Mikuláši, železničná stanica v Hornej Štubni a Žiline, ev. kultúrny dom v Lipt. Mikuláši, štátna nemocnica v Trstenej a mnoho ďalších.

Firma Hlavaj – Palkovič – Uličný spolupracovala aj s ďalšími významnými architektmi. Spolupracovali aj s inými staveľskými firmami v Martine, napr. s Eduardom Jančarikom, firmou Mann a Morávek a ďalšími.

Firma H-P-U zrealizovala za 27 rokov svojej existencie stovky projektov a stavieb po celom Slovensku. Význam H-P-U nespočíval iba vo vybudovaní úspešnej staveľskej firmy, ale najmä vo vzdelávaní ďalších generácií v staveľskom remesle. „Hlavajovci“ boli spoluzakladateľmi Slovenskej remeselníckej a obchodníckej jednoty, Organizácie jednoty staveľčov na Slovensku, založili a redigovali časopis Slovenský remeselník a obchodník a Slovenský staveľ. Táto mimoriadne úspešná staveľská firma bola znárodnená 15. júla 1948.

Spracoval: Michal Beňadik, podľa knihy Igor Dobrovolný: Hlavaj – Palkovič – Uličný 1921–1948

Stavba kasární na Podháji

Stavba Štefánikovo ústavu

V mestských častiach sa budú opravovať chodníky

Súčasný stav kruhového objazdu v Košútoch je pichľavým ostňom mesta Martin. Foto: l'ch

Riadne zasadnutie mestského zastupiteľstva sa vo veľkej zasadačke mestského úradu uskutočnilo 28. októbra už za prísnejších proticovidových opatrení.

V úvode schôdze navrhol poslanec Martin Kalnický, aby bol do programu schôdze zaradený bod o príprave na novú mestskú hromadnú dopravu, čo v hlasovaní podporilo 14 poslancov, nikto nebol proti a štyria sa hlasovania zdržali. Na schválenie to však nestačilo, lebo chýbali dva hlasy. Naopak, na návrh poslancu Petra Kašubu zastupiteľstvo vypustilo z programu päť informatívnych správ – o výsledkoch kontrol, o činnosti a hospodárení spoločnosti Stefa Martin za rok 2020, o činnosti a hospodárení Televízie Turiec, o činnosti a hospodárení spoločnosti Turiec za r. 2020, o počte detí a žiakov v školách a školských zariadeniach zriadených na území mesta Martin (v školskom roku 2021/2022). V programe schôdze tak zostali tri informatívne správy. Poslanecký zbor prijal uznesenia, ktorými všetky tri zbral na vedomie.

VYKUROVANIE

Prvá správa sa týkala prípravy vykurovacieho obdobia za organizáciu Martinská teplárenská spoločnosť. Podľa

predloženej správy sú zariadenia MT dobre pripravené na sezónu 2021/2022 a v prípade nepredvídaných porúch sa zabezpečí urýchlené odstránenie poruchy, aby bola v minimálnej možnej miere obmedzená dodávka tepla odberateľom.

KRUHOVÝ OBJAZD

Druhá správa bola o zámere nadobudnutia pozemku pod kruhovou križovatkou Jilemnického ul. Košúty – bypass. Zároveň poverilo primátora mesta, aby rokoval s vlastníkom tohto pozemku s cieľom odkúpiť ho. Mesto v tejto lokalite v súčasnosti pripravuje výstavbu novej veľkej svetelnej križovatky s napojením na budúci východný mestský okruh, preto je potrebné, aby bolo vlastníkom tohto pozemku a následne aj telesa bypassu.

INVESTÍCIE

Tretia správa hovorila o rozpracovanosti investičných akcií mesta Martin vrátane verejného obstarávania k 30. septembru 2021. Podľa tohto materiálu sa v roku 2020 pracovalo na 30 investičných zámeroch, začalo sa s realizáciou stavieb v hodnote 4 132 489 eur a ukončili sa stavby v celkovej hodnote 2 772 374 eur. V roku 2021 sa pracuje na 35 investičných zámeroch (napr. Centrum sociálnych

služieb Podháj, Centrum sociálnych služieb na Škultétyho ul., Námestie SNP, atletický štadión – zázemie s tribúnou, veľká telocvičňa pri ZŠ na Ul. Jozefa Krónera, východný mestský okruh – križovatka Košúty, obnova interiéru býv. Advokátskej komory). Na realizáciu už odovzdali zhotoviteľom niekoľko stavieb (napr. skatepark, rekonštrukcia detských jasí v Záturčí a ďalšie) a v procese verejného obstarávania je úprava prevádzkovej budovy amfiteátra pre CVČ Martin. K 30. septembru 2021 sú ukončené stavby: bývalá administratívna budova Advokátskej komory v Martine (566 102 eur), stavebné úpravy kultúrneho domu Záturčie (849 355 eur), cyklotrasa Martin – Vrútky (1 722 700 eur), Šport park Pltníky II. etapa (1 550 102 eur), hasičská stanica Martin-Záturčie (35 059 eur), tréningová hokejová hala (2 088 000 eur), stavebné úpravy prevádzkovej budovy amfiteátra pre CVČ Martin – sociálne zariadenia pre návštevníkov amfiteátra 112 112 eur. Spolu je to 6 809 965 eur.

CHODNÍKY

MsZ prijal návrh uznesenia, v ktorom odporúča vedeniu mesta požiadať peňažné ústavy o predloženie indikatívnych ponúk na poskytnutie úveru pre mesto Martin na opravy ciest, chodníkov a mestského mobiliáru vo výške 1 400 000 eur. Dôvodom je katastrofálny stav niektorých ciest a chodníkov, ktoré majú už viac ako 40 rokov. Preto je nutné investovanie do ich opráv. Na každú zo siedmich mestských častí pôjde na tento účel po 200 000 eur. Toto uznesenie schválilo 23 poslancov, proti boli dvaja.

DODATKY

MsZ odsúdilo dodatok č. 3 k VZN č. 65, ktorým sa určujú pravidlá času

predaja v obchode a času prevádzky služieb na území mesta Martin. Tým sa v obytných zónach, kde sú prevádzky umiestnené v bytových priestoroch susediacich so stavbami určenými na bývanie, posunie prevádzkový čas do 22. h (namiesto 23. h). Dôvodom tejto zmeny sú sťažnosti obyvateľov na rušenie nočného pokoja. Zmenili tiež otváracie hodiny prevádzkarní s pohostinskou činnosťou (kaviarne) v pešej zóne, ktoré môžu začať svoju prevádzku už od 7. h.

INÉ

Poslanci odsúhlasili zverenie nehnuteľného majetku mesta Martin (tréningová hokejová hala) do správy SŠZMM, ktorej zriaďovateľom je mesto Martin. V diskusii k tomuto bodu vystúpil M. Kalnický, ktorý upozornil, že taká vysoká investícia (viac ako 2 000 000 eur) si vyžaduje lepšiu prípravu. To sa nestalo, hala má niekoľko nedostatkov, čím trpí kvalita ľadovej plochy. Vyjadril nádej, že SŠZMM vyrieši problémy a dá všetko do poriadku.

Chodníky v mestských častiach (napr. aj na Rastislavovej ul. na Starej Ladovni) by sa mali opraviť čo najskôr. Foto: l'ch

Mimoriadna schôdza o cestovnom v MHD

Na mimoriadnej schôdzi MsZ, ktorá sa konala 13. októbra, poslanci prerokovali a zobrali na vedomie tarifné podmienky a výšku cestovného v Dopravnom podniku mesta Martin (budú platiť od 1. januára 2022).

DPMM, s. r. o., ktorého je mesto Martin jediným spoločníkom, po zasadnutí MsZ zverejnil

pre verejnosť cenník a prepravný poriadok. Novinkou je možnosť prestupných lístkov. Občania budú môcť využívať okrem klasických kariet aj virtuálnu dopravnú kartu. Zľavnené cestovné budú mať deti, matky s kočičkami, držiteľia preukazov osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a seniori. Martinčania tak už majú istotu, že bezplatná MHD, čo bol jeden z primárnych

primátorových sľubov v predvolebnej kampani, teda nebude realitou. Naopak občania sa dozvedeli, že teraz proklamovaná výška cestovného nie je nemenná, nakoľko môže dôjsť k prehodnoteniu i úprave aj tarifných podmienok. Autobusy budú síce nové, nízkopodlažné a na pohon CNG (stlačený zemný plyn), čo je oproti tradičnému naftovému z ekologického hľadiska prínosom,

ale neboli kúpené z eurofondov, ako bolo sľubované.

Otáznikom koncom októbra visel nad tým, či sa zástupcovia DPMM dohodnú s predstaviteľmi mesta Vrútky a obci Lipovec i Turč. Kľačany (obec Bystrička už súhlasila s podmienkami) o pripojení sa k novej mestskej hromadnej doprave. Podľa posledných správ sa v čase uzávierky tohto vydania MN zúčastnené strany blížili k dohode.

Stranu pripravil: (l'ch)

Milan Horňák, Martin Kleskeň, Mária Fúcelová: S batôžkom po Turci Druhé vydanie sprievodcu po Turci pre rodiny s deťmi

V najbližších dňoch vyjde už 2. vydanie úspešnej knižnej novinky – turistického sprievodcu *S batôžkom po Turci*. Pre MN o ňom hovorí autor koncepcie sprievodcu, historik, archeológ a učiteľ Milan Horňák.

Milan Horňák

Je to prvá kniha tohto druhu z vašej tvorby, ako vznikla?

- Znie to už ako klíšé, ale je to reakcia na covidovú dobu. Minulý rok, keď bol prvý lockdown, sme chodili s mojím synom (s ktorým chodím na turistiku už od malička) tak intenzívnejšie do prírody. Samozrejme, dával som fotky na sociálne siete a ľudia písali - ... jéj, to je kde? Turiec poznám veľmi dobre, chodím po ňom ako turista, archeológ či jaskyniar už roky. Z toho vznikla myšlienka, urobiť turistického sprievodcu po Turci pre rodiny s deťmi. Podporili ho aj viaceré obce a pár sponzorov.

Akí sú jeho predchodcovia a čo poskytuje?

- Ako komplexný turistický sprievodca a ešte určený pre rodiny s deťmi, toto je prvý počin tohto druhu. Aspoň mne známy. Od iných sa líši predovšetkým tým, že je určený pre rodiny s deťmi. Vybrali sme tam 30 túr – také, ktoré sa dajú, podľa nášho názoru robiť a s deťmi a budú pre ne zaujímavé a aj vykonateľné pre deti. Takže sú tam túry typu prechádzka, dokonca s kočíkom, napr. na Mažiarky nad Turč. Jasenom, až po tie náročnejšie, kde treba zdolať povedzme 400-500 metrov prevýšenia, ale zas je tam chata, kde si deti môžu oddýchnuť a majú aj motiváciu niekam prísť a je tam strava. Túry sú odlišné podľa náročnosti 1-3 symbolmi batôžka.

V knižke sú veľmi praktické informácie, ale aj zaujímavosti po trase, ktoré nie sú všeobecne známe. Často ide o výsledky mojej práce ako archeológa, alebo historické udalosti, prírodné zvláštnosti – ako napr. zemetrasenie pod Minčolom v r. 1859, o povstaní, alebo o baniach na Martinských holiach... A každý výlet je doplnený turistickým denníkom, kde si najmä

deti môžu zapísať svoje vlastné zážitky a doplniť aj svoju fotku výletu.

Hovoríte „vybrali sme, pripravili sme...“ – kto?

- Nie je to autorský plurál, ale je to vyjadrenie toho, že knižku sme robili traja autori. Všetkých nás spája láska k turistike a k Turcu. Martin Kleskeň, vynikajúci turčiansky fotograf s jeho dvoma deťmi, ja s mojím synom (ja som tvorcom koncepcie knihy a písal som texty) a Mária Fúcelová, ktorá síce ešte nemá vlastné deti, ale učí deti vytvámať výchovu na ZUŠ a je to vyštudovaná grafička, takže jej dielom je grafická podoba knihy a všetky kresby v nej.

Prípravujete už II. vydanie – bol taký veľký záujem?

- Bol veľký záujem. Prvých 500 ks sa vypredalo veľmi rýchlo, teraz pripravujeme II. vydanie, ďalších 500 kusov. Som spokojný, pretože knihu sme „krstili“ 7. augusta a po dvoch mesiacoch dávame do tlače II. vydanie, ktoré vyjde asi o týždeň. Ľuďom sa knižka veľmi páči, reakcie sú veľmi pekné. A môžem povedať, že záujem o knižku je aj mimo Turca. Takže je to aj prezentácia nášho regiónu.

Je tam nejaká túra, ktorá vám je blízka, alebo by ste ju zvlášť odporúčali?

- Kam ja rád chodím, to je výlet na Kátovu skalu. Je to aj veľmi významná archeologická lokalita, je ľahko dostupná, deti tam rady chodia a je tam hlavne krásny výhľad. A keby som mal odporučiť skutočne rodinný výlet, sú to Teplické serpentíny v Turč. Štiavničke. Je tam voda, jazero výhľady, to deti milujú. A je to aj veľmi dobre dostupné. **Autor: (bk), foto: autor a archív M. H.**

ČITATELSKÁ SÚŤAŽ:

Pri ktorej obci sa nachádzajú Teplické serpentíny? – Odpoveď pošlite do 20. 11. na adresu: MESTSKÉ NOVINY, D. Michaleliho ul. 3933/4, Martin
Autor: redakcia@mestskenoviny.sk
Z tých, ktorí pošlú správne odpovede, vyžrebujeme troch, ktorí vyhrajú II. vydanie sprievodcu.

Kalendár ako zdroj informácií i poznania

V ponuke kalendárov v Martine sa už roky objavujú i kalendáre obohatené o informácie o meste, jeho pozoruhodnostiach a vynikajúcich osobnostiach. Vyhľadávajú ich nielen „fajnšmekri“, znalci a obdivovatelia martinskej histórie a hrdí lokálpatrioti, ale aj firmy a podnikatelia.

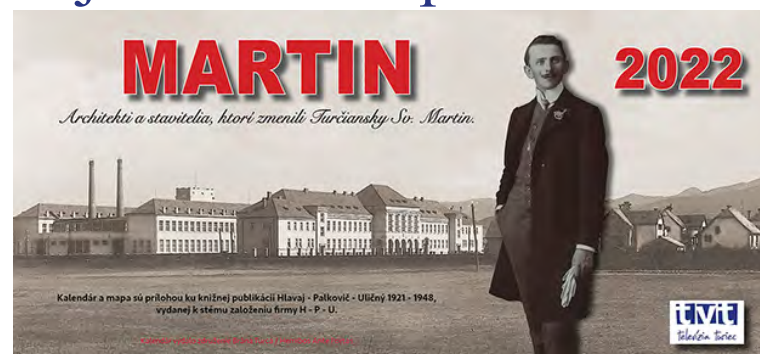
Igor Dobrovolný

Ich tvorcovi, známemu i z viacerých foriem „diškurovania“, Igorovi Dobrovolnému sme položili pár otázok.

Z čoho vyplynul nápad vydávať

takéto kalendáre, odkiaľ vedie až do dneška jeho kontinuita?

- V minulosti vydávalo kalendáre s dobovými fotografiami vydavateľstvo Dobrovolný & synovia, dnes občianske združenie Brána Turca / Hemibos Ante Portas. Boli medzi nimi aj „skvosty“, napr. Riadok, Obchodníci a živnostníci, Martin včera a dnes, Technické pamiatky. V súčasnosti združenie vydáva ka-

Titulný list kalendára o architektoch Martina

lendáre len k zvláštnym príležitostiam. Takou príležitosťou je aj výročie 100 rokov od vzniku stavebnej firmy Hlavaj - Palkovič - Uličný. Okrem už vydaného kalendára Martin - architekti, ktorí zmenili Turč. Sv. Martin, združenie pripravuje aj knižnú publikáciu Hlavaj - Palkovič - Uličný 1921 - 1948, ktorej súčasťou bude aj mapa, ktorá zachytáva postupný stavebný vývoj nášho mesta.

Kalendár má podtitul „Architekti a stavitelia, ktorí zmenili Turčiansky Sv. Martin“, no na titulnej strane je podobizeň Jána Hlavaja. Prečo?

- Ján Hlavaj veľmi citlivo nadviazal na architekta Blažej F. Bullu pri plánovaní „veľkého Martina“ a otvára nových ulíc na konci 19. a začiatku 20. storočia. (Bol o. i. predsedom stavebnej komisie Martina.) Veľmi dobre poznal mesto a jeho priestor, čo sa odrazilo aj v plánovaní stavieb, či už súkromných alebo verejných, na začiatku 20. rokov minulého storočia. To už vznikla firma Hlavaj - Palkovič - Uličný, ktorá sa podieľala bezmála na všetkých stavbách do roku 1948 - ako stavebná firma, jej projekčná zložka alebo ako dodávateľ (tehly a štrk).

HPU je z firiem, ktoré pôsobili nielen v Martine a zároveň platí, že prítiahovovali do Martina aj iné osobnosti.

- Áno, firma HPU spolupracovala s množstvom významných architektov - čo meno, to pojem vo svete architektov: Blažej F. Bulla, Michal M. Harminc, Dušan S. Jurkovič, J. Pacl, S. Zachar, S. Zachar ml., L. Rado (v 50. rokoch 20. storočia projektoval v New Yorku), F. Weinwurm, F. Krupka, E. Linhard, J. Vrana, V. Šebor, E. Belluš a ďalší. Nesmieme zabudnúť na bratov Palkovičovcov. Najmä stavby architekta Jána Palkoviča dodnes zobia naše mesto.

S plnou vážnosťou môžeme povedať, že firma Hlavaj-Palkovič-Uličný bola vo všetkých smeroch tvorcom moderného Martina od 20. až do polovice 40. rokov 20. storočia.

Kalendáre sa v Martine predávajú na 4 predajných miestach - Martinus, Littera, Vydavatel.sk a obchodný dom DEMRO. Záujemcovia si ich môžu objednať aj on-line v spomenutých knihkupectvách.

Autor: (bk, db), foto: Brána Turca / Hemibos Ante Portas

REALITY AMA, s.r.o.

PONÚKA V CENTRE MESTA NA PREDAJ

3-IZBOVÝ BYT S TERASOU

2-IZBOVÝ BYT S TERASOU

v kompletne zrekonštruovanom bytovom dome so 6 bytovými jednotkami.

V CENE BYTOV JE ZAHRNUTÝ:

- **NEBYTOVÝ PRIESTOR**
vhodný na podnikanie, prípadne na kanceláriu
- **PARKOVISKO**
priamo pri bytovom dome

KONTAKT: +421 949 012 341, stavbamartin@gmail.com

Aj TV?

NET aj TV, moja :)

gaya

www.gaya.sk

Beh k srdcu SNP mal premiéru na novej atletickej dráhe

Robin Bučo (vľavo) a Lukáš Kubička po dobehnutí do cieľa pretekov. Foto: Ich

Po ročnej pauze sa znovu uskutočnilo tradičné turčianske podujatie v ľahkej atletike. Už 55. ročník pretekov Beh k srdcu SNP, ktorého hlavným organizátorom bol Atletický klub ZŤS Martin, sa po prvý raz v histórii konal na novej 400 m atletickej tartanovej dráhe pri Spojenej škole v Martine.

SLÁVNÁ HISTÓRIA

Beh k srdcu SNP mal kedysi veľkú

prestíž, čomu zodpovedala aj štartová listina s niektorými svetoznámymi vytrvalcami. Vlastne všetko bolo iné ako dnes. Do roku 2000 sa bežalo na 25 km trati so štartom a cieľom na bývalom futbalovo-atletickom štadióne v Martine, cez Dražkovce, Sklabaňu, Skl. Podzámok, Turč. Štiavničku a Sučany. Potom to usporiadatelia zmenili na polmaratón (Martin, Dražkovce, Sklabaňu, Martin), v roku 2013 to boli preteky na 10 km, ktoré bežci absolvovali

na 250 m atletickom tartanovom ovále na Východnej ul. v Martine. V rokoch 2014 až 2018 nasledoval návrat k polmaratónu (21,1 km), ale s novou trasou v centre mesta Martin. Posledným víťazom sa na tejto dištancii stal Keňan Abel Kibet Rop, lebo v roku 2019 sa opäť konal beh na atletickej dráhe na Východnej ul., ale na vzdialenosť 5 km, ktorú najrýchlejšie zvládol Matúš Verbovský z B. Štiavnice. V roku 2020 bola prestávka z dôvodu „korony“.

SÚČASNOSŤ

Tentoraz bola dejiskom 55. ročníku Behu k srdcu SNP, na ktorom bola vysoká účasť pretekárov, nová 400 m tartanová dráha pod „slimákom“ v Martine. Po absolvovaní 25 okruhov (10 km) dobehol na prvom mieste do cieľa Nór Viliam Solheim (33:23,40 min), druhý skončil domáci Robin Bučo z AK ZŤS Martin (33:42,08) a jeho oddielový kolega Lukáš Kubička bol štvrtý (34:25,55).

Robin Bučo po pretekoch pre MN povedal: „Víťazný Nór bol nad moje sily, na neho som nemal. S druhým miestom som spokojný. Ani čas nie je zlý. Na osobný rekord som, samozrejme, nemohol pomýšľať, lebo som neladil

formu na desiatku, ale dlhšie som sa pripravoval na Terchovský polmaratón. Na novej martinskej dráhe som súťažil po prvý raz, bol to zážitok, som rád, že sme sa tohto športoviska dočkali. Cez zimu chcem dobre potrénovať, aby som v roku 2022 vyhral napr. desiatku v Turanoch a vytvoril si „osobák“ v polmaratóne. Hlavne, aby slúžilo zdraviu a vyhýbali sa mi zranenia.“ Lukáš Kubička pre MN uviedol: „S výsledným časom som spokojný, lebo desiatka nie je moja obľúbená disciplína. Ja skôr inklinujem k tratiam od tisícky po päťtisícky. Prvý rok po prechode z juniorskej kategórie do mužskej bol náročný, ale ešte mám len 20 rokov, tak dúfam, že sa aj s pomocou môjho trénera Miroslava Vanka, ktorý je aj mojim vzorom, budem zlepšovať. V roku 2022 by som chcel na M-SR zabojovať o medailovú pozíciu v behoch na 1500 a 5000 m.“

Na Behu k srdcu SNP 2021 súťažili aj deti do 6 rokov na jeden okruh a mládežníci (ročník narodenia 2004 a mladší) v tzv. 12-minútovke, v ktorej triumfovali Ján Redecha (AK ZŤS Martin) s výkonom 3590 m a Aneta Muráriková (K. N. Mesto) s 3014 m.

Odštartovala Turčianska florbalová liga

Turčianska florbalová liga sa v minulej sezóne kvôli pandémie koronavírusu neodohrala. Teraz stojí na prahu novej sezóny a florbalová obec v Turci dúfa, že sa celá odohrá. „Za tým je veľká túžba všetkých zúčastnených znovu hrať a stretávať sa na ihrisku v Diakovej,“ hovorí člen vedenia TFL Dušan Kubička, ktorému sme položili zopár otázok.

Aktuálnu sezónu ste sa napokon rozhodli odohrať. Čo vás k tomu viedlo?

„Medzi klubmi sme urobili prieskum, aby sme vedeli, či sú ochotní začať. Samozrejme, pri splnení základnej podmienky – a to je účasť klubov v OTP režime. Toto akceptovalo päť klubov, ktoré sa do súťaže prihlásili.“ Ako vidno, tak aj florbal počas neodohranej sezóny utrpel ujmu. Pandémia ho zastavila v rozlete a do súťaže sa prihlásilo menej klubov. Prečo?

„Áno, v sezóne 2019/2020 hralo florbalovú ligu osem tímov. Teraz sa prihlásili tieto kluby: Bernoláčik,

Immortals, Medvede, Storm a Včelín. Do súťaže už nechceli vstúpiť Black Hawks Žilina a Zenit. Obhajcovia titulu, chlapani z Turian sa rozpadli, lebo neboli schopní zostaviť konkurenčioschopný tím. A tak sa Turany spojili s Medvedmi.“

Aký hrací model si odhlasovali zástupcovia jednotlivých klubov?

„Verím, že napriek zhoršujúcej sa epidemiologickej situácii naskočí do ligy všetkých päť prihlásených tímov. Zástupcovia klubov odsúhlasili hrací model, pri ktorom bude hrať každý s každým trojkolovo. Po skončení základnej časti bude pre prvé štyri mužstvá nasledovať play-off na dva víťazné zápasy. Liga tradične vyvrcholí v superfinále.“

Čo očakávaš od sezóny 2021/2022?

„Očakávam, že naďalej budú prevládať korektné vzťahy medzi hráčmi i k rozhodcom, čo sa prejaví aj na ihrisku. Turčianska florbalová liga v tej poslednej odohratej sezóne vysoko nastavila latku výkonnosti, atmosféry na zápasoch i v medziľudských vzťahoch. Bol by som veľmi rád, keby

to všetko fungovalo aj v tejto sezóne. Prežívame ťažkú dobu, spoločnosť je rozdelená, ale ja verím, že nás florbal ešte viac spojí. Prajem všetkým aktívom pevné zdravie, veľa pozitívnych emócií i úspechov.“

AKTUALITA po 1. novembri! (Včelín odstupuje zo súťaže)

Vedenie TFL rozhodlo, že súťaž bude pokračovať napriek tomu, že je Martin v čiernej farbe covid automatu (3. stupeň ohrozenia). Hrať však

budú môcť iba očkovaní florbalisti. Keďže Včelín nie je schopný postaviť za takýchto podmienok tím, zo súťaže sa odhlásil. A tak budú v lige účinkovať len štyri mužstvá: Bernoláčik, Immortals, Medvede a Storm. Zápas 1. kola Včelín vs. Immortals 4:5, ktorý sa konal 28. októbra, sa anuluje. Mení sa teda aj model súťaže. V úvodnom kole prehral Storm s Bernoláčikom 2:10 (góly: Mališ, Pánči – J. Kubička 5, Štrba 4, Píkla 1). Medvede mali voľno.

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Gejzír radosti Včelína z titulu (2019) sa nebude opakovať. Foto: Slávka Jankyová

Šéf „Rýchlych Cyklistov Turca“ hovorí aj o Saganovi

R. C. T. Martin na Turčianskych okruhuoch, zľava: Rastislav Belák, Patrik Lučanský, Ján Palúch, Miroslav Lelek, Ladislav Šidlo, Filip Lašút, Michal Mišík, Adam Pomsár, Branislav Belák. Foto: archív

Predseda cyklistického klubu R. C. T. Martin, 48-ročný Rastislav Belák je stále ešte aj aktívnym pretekárom v cestnej cyklistike (kategória masters B od 40 do 49 rokov) a zároveň je hlavným organizátorom podujatí Cyklomaratonu po ceste SNP a etapových pretekov Turčianske okruhy. MN vám ho touto formou predstavujú.

A – AKO: „Ako si spomínam na svoje športové začiatky? Mojm prvým športom bolo zjazdové lyžovanie. Po prvý raz som sa postavil na lyže ako štvorročný a už o dva roky neskôr som bol v lyžiarskej prípravke oddielu ZŤS Martin. Postupne som sa v tomto športe zdokonaľoval, ale zabrzdiło ma zranenie členka, ktoré som vo veku 14 rokov utrpel na tréningu na Martinských holiach. Lekári mi odporučili, aby som v rámci rehabilitácie jazdil na bicykli. A tak som sa chtiac-nechtiac dostal k cestnej cyklistike. V zjazdovom lyžovaní som nepatril medzi najlepších, nemal som vysoké ambície, preto nebanujem, že som presedlal od lyží k bicyklu a vymenil biele svahy za cyklistické trasy.“

B – BICYKEL: „Koncom 80. rokov minulého storočia nebolo vôbec jednoduché zohnať bicykel. Keď mal prísť tovar, tak ľudia boli ochotní čakať pred predajňou trebárs aj celú noc, aby sa im nejaký ušiel. A túto tortúru absolvoval aj môj

otec, ktorý mi kúpil zelený bicykel značky Favorit Špeciál (v tej dobe jeden z najkvalitnejších v tomto sortimente na Slovensku). Postupne som na ňom začal jazdiť čoraz viac, až som sa vo veku 16 rokov odhodlal ísť na svoje prvé preteky (kritérium pre mládež v Kláštore p. Zn.). Bol to víťazný debut, vďaka čomu som si vyslúžil pozornosť dvoch oddielov (Dukla Pravenec a ZVL Žilina), ktoré mi ponúkli možnosť prekonať za nich. Rozhodol som sa pre susednú Žilinu, kam som to mal z Martina, kde v tom čase nebol žiadny cyklistický klub, bližšie.“

C – CYKLISTIKA: „V ZVL Žilina som pod vedením trénera Milana Novosada absolvoval svoje najlepšie cyklistické roky. Spolu s kolegom z tímu a výborným kamarátom Petrom Zánickým (práve on bol prvým trénerom Petra Sagana – pozn. red.) som zažil krásne obdobie. V žilinskom drese som absolvoval preteky Slovenského pohára, ale štartoval som aj na majstrovstvách Československa (1991) v časovke družstiev, v ktorej sme obsadili výborné 6. miesto. Na základnú vojenskú službu som narukoval do Dukly Pezinok, čo bol podporný tím pre Duklu Trenčín, ktorá bola jednotkou v Československu. Ako pretekár som mal bližšie k šprintérom než k vrchárom, lebo kopce mi až tak nesesedeli. Po vojenčine som pred športovou kariérou uprednostnil štúdium na vysokej škole, ale na cyklistiku som nezanavrel. V roku 1991

sme s Ivanom Pavlišom a Jaroslavom Chalupkom založili cyklistický oddiel R. C. T. Martin. Vtedy sme aj my podľahli ošialu mať v názve anglické výrazy. Skratka znamená Racing Cyclo Team, ale pokojne to dnes môže byť aj Rýchli Cyklisti Turca.“

F – FARBIAK: „Pán Juraj Farbiak, to je cyklistická legenda. On dlhé roky organizoval jedno z najatraktívnejších podujatí v cestnej cyklistike na Slovensku – Slovenské Pyreneje. Tie mali medzi pretekármi vysoký kredit. Ten sa podarilo dosiahnuť najmä vďaka jeho rozhodnutiu, entuziazmu, schopnosti zohnať financie a neutíchajúcej túžbe pripraviť preteky na vysokej úrovni, keď vedel prekonať každú prekážku. Po organizátorskej stránke je mojm vzorom. Na podujatie, ktorému p. Farbiak šéfoval ako riaditeľ, mám pekné spomienky. Slovenské Pyreneje ma posunuli v kariére ďalej, čo som už spomínal.“

I – IDEÁLNY CYKLISTA: „Nenazval by som to ideálom, ale päťnásobného šampióna Tour de France Miguela Induraina (1991–1995) uznávam nielen za to, čo v sedle bicykla dokázal, aké fantastické výkony predviedol, ale aj preto, ako sympaticky počas svojej kariéry pôsobil. Tento Španiel bol cyklistom par excellence. Vážim si na ňom aj to, že napriek veľkým úspechom a sláve zostal skromným športovcom, nemal žiadne maniere ani škandály ako niektoré iné hviezdy. Zo súčasnej generácie sa mi nebojácny ofenzívny štýl jazdy najviac páči aktuálny majster sveta Francúz Julian Alaphilippe.“

K – KLUB: „V našom oddieli evidujeme 21 členov (kategória muži, masters, ženy, ale aj paracyklisti a účastníci tohtoročnej paralympiády v Tokiu). Mrzí ma, že sa v súčasnosti z personálnych dôvodov nemôžeme venovať mladým talentom, ale to by sme radi v budúcnosti zmenili a rozšírili naše portfólio o mládežnícke kategórie. Vedie nás k tomu to, že deti v Turci majú v ostatnom období väčší záujem o cyklistiku, čo je zrejme dôsledok boomu, ktorý na Slovensku nastal s úspechmi trojnásobného svetového šampióna

v pretekoch s hromadným štartom Petra Sagana a viacnásobného majstra sveta v časovke družstiev Petra Vélitsa. Ani sa mi nechce veriť, že náš klub (ktorého sídlo je v Hornom Kalníku s perspektívou presunúť ho do Martina), existuje už 30 rokov a že už 13 rokov organizujeme cyklistické preteky. Sme vďační za každé euro a každú pomoc, či už je to zo strany sponzorov, alebo ďalších partnerov. V rámci dotačnej politiky mesta Martin dostávame určitú čiastku aj z tohto fondu a tieto peniaze využívame hlavne na organizáciu oboch našich pretekov – Cyklomaratonu po ceste SNP a Turčianske okruhy.“

L – LÁSKA CYKLISTIKE: „Láska k cyklistike môže vydržať celý život. Tento šport sa dá prevádzkovať aj v neskoršom veku, pričom nie je potrebné s ním začínať príliš skoro. Tlačenie na pílu a snaha o čo najrýchlejšie úspechy môžu byť kontraproduktívne. Nič sa nestane, ak špecializácia na cyklistiku nastane povedzme vo veku 17 rokov. Príklady vidíme aj vo svetovom pelotóne. Napr. trojnásobný víťaz Vuelty a olympijský víťaz v časovke jednotlivcov v Tokiu Slovincac Primož Roglič začal ako cyklista prekonať až po dvadsiatke, lebo predtým skákal na lyžiach. Cyklistika sa dá robiť na viacerých úrovniach (vrcholová, súťažná, rekreačná, hobby) a má niekoľko odnoží. Komu nevyhovuje cesta, môže skúsiť horské bicykle, prípadne dráhu alebo BMX. Ja celý svoj život preferujem aktívny životný štýl, mám pozitívny vzťah k športu a milujem cyklistiku. A na tomto nechcem nič meniť.“

M – MEMORIÁL: „V júli tohto roku sme zorganizovali už 10. ročník etapových pretekov Turčianske okruhy (súťaží sa v kategóriách masters, muži, ženy a juniori), čo je zároveň Memoriál Milana Beláka. Môj otec bol jedným z prvých predsedov nášho oddielu a touto formou si každoročne uctieva jeho pamiatku. Podujatie sa chytilo hneď od začiatku, čo nás milo prekvapilo, lebo sme nečakali až taký veľký ohlas. Počet účastníkov každoročne rastie, čo nás teší. O rok sa vynasnažíme nadviazať na predošlé ročníky, znovu pripraviť zaujím-

mavé preteky a pritiahnúť na štart Turčianskych okruhov ešte väčší pelotón. Do karát nám tak trochu hrá skutočnosť, že pre cyklistov sú naše preteky atraktívne z hľadiska profilu. Na kopcovitej trati v okolí obcí Horný Kalník, Belá-Dulice a Necpaly je priestor na súťaženie a útoční cyklistiku.“

N – NOVINKA: „Kým Turčianske okruhy sú etapovým podujatím pre organizovaných pretekárov, na jednorazových pretekoch Cyklomaratón po ceste SNP môže štartovať aj verejnosť. Tohto roku sme presne na štátny sviatok (29. augusta) usporiadali už 13. ročník. Na dlhšej 100 km trati štartovali jazdci (muži i ženy) s platnou licenciou (vo viacerých vekových kategóriách), na kratšej (65 km) šliapali do pedálov neregistrovaní cyklisti. Na tejto súťaži sa zúčastnili aj deti od 4 do 12 rokov, ktoré pretekali na okruhu v centre Martina. Pri zrode podujatia stál bývalý martinský primátor a záštitu nad pretekmi kontinuálne prevzalo súčasné vedenie mesta. Teraz už začíname pracovať na ďalšom ročníku. Novinkou, ktorá už nie je žiadnym tajomstvom, je, že trasu pretekov mierne zmeníme. V itinerári sme vynechali prvý kopec z Turč. Jasena smerom na Belú-Dulice. Urobili sme to preto, aby boli preteky ešte atraktívnejšie a aby sa „balík“ neroztrhal príliš skoro. Cyklisti si tento kopec nakoniec „vychutnajú“ z opačnej strany, keď v záverečných kilometroch absolvujú tzv. „kľúč“, kde tohto roku rozhodol člen nášho klubu Ján

Palúch o svojom víťazstve. Radi by sme na štart v roku 2022 pritiahli známu súrodeneckú cyklistickú dvojicu – Martina a Petra Velitsa (ako čestní hostia alebo pretekári).“

O – ORGANIZÁCIA: „Organizácia Turčianskych okruhov a Cyklomaratónu po ceste SNP v rokoch 2020 a 2021 bola poznačená pandemickou situáciou a následnými obmedzeniami. Mali sme menej času na prípravu, ale myslím si, že sme to zvládli so ctou. Naše podujatia si pretekári pochvalujú, čo nás nielen teší, ale aj ženie do ďalšej práce, hoci priznávam, že organizovať cyklistické súťaže je z roka na rok ťažšie. Nie je to len o financiách, ale aj o tom zohnať dobrovoľníkov, ktorí budú regulovať dopravu na križovatkách, pretože bezpečnosť je na prvom mieste. V minulosti sme napríklad museli riešiť kuriózný problém. Jeden nespokojný antifanúšik rozhadzoval pripínačky po ceste, kadiaľ jazdil pelotón. Našťastie, ostatných päť rokov sa takýto incident už nevykytol. Ďakujem všetkým, ktorí sa doteraz podieľali na bezpečnom a bezchybnom priebehu našich pretekov. Teda predstaviteľom samospráv, príslušníkom dopravnej i mestskej polície, členom technickej čaty, martinským záchranárom, rozhodcovskému zboru, členom nášho klubu, dobrovoľníkom a ďalším.“

R – RODINA: „Vo svojom voľnom čase je na prvom mieste rodina. Mám dve deti, 16-ročný Michal bol v reprezentácii

zjazdového lyžovania, ale momentálne sa ho snažím zapojiť do cyklistiky. Najviac ho baví zjazdovať na horských bicykloch. Mladší 9-ročný Matej je aktuálne lyžiarom. Šport má vo svojom srdci aj moja priateľka, ktorá skončila s lyžovaním a chce pokračovať v cyklistike. Pre mňa je cyklistika najväčším koníčkom, ktorému sa venujem popri práci (v spoločnosti Viena International pôsobím na pozícii manažéra).“

S – SAGAN: „Čo povedať o Petrovi Saganovi? Je to excelentný, fenomenálny cyklista, svetový unikát. Všetci môžeme byť hrdí na to, že je Slováčok. Peťo je na bicykli veľmi rýchly, vie sa v „balíku“ pohybovať a v dojazdoch skvele orientovať, má intuíciu na úniky. Trikrát za sebou vyhral majstrovstvá sveta (2015, 2016, 2017), raz majstrovstvá Európy (2016) a víťaznú trofej ukoristil aj na najprestížnejšom jednorazovom monumente Paríž – Roubaix (2018). Okrem toho sedemkrát získal na Tour de France zelený dres za celkové prvenstvo v bodovacej súťaži, čím vytvoril rekord tohto podujatia. No a svoju jedinečnosť i extratriedu potvrdil aj tohto roku na Giro d'Italia, kde si vyjazdil cyklámenový dres (bodovacia súťaž). Vidieť Peťu súťažiť naživo na Tour de France, čo sa mi pošťastilo v roku 2013 na jubilejnom 100. ročníku „Starej dámy“ bol neopakovateľný zážitok.“

T – TRENING: „Kým podmienky na cyklistiku sa od mojich začiatkových čias z hľadiska bicyklov a materiálneho zabezpečenia výrazne zlepšili, podmienky na tréning na cestách sa zhoršili. Keďže radikálne stúpol počet áut, na cestách si musíme dávať oveľa väčší pozor; vždy dodržiavať pravidlá cestnej premávky a to isté očakávame aj od vodičov. Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že ohľaduplných šoférov na Slovensku voči nám cyklistov pribúda, za čo im ďakujeme. Napriek tomu, že sa cesty zahusťujú, v Turčianskej kotline sa ešte dajú vybrať trasy, na ktorých stretnete menej vozidiel. V okolí Martina trénujeme na okruhoch v zvlnenom profile, radi absolvujeme Slovenské Pyreneje (Kláštor. p. Zn. – Vríčko – Vrícke sedlo – Kľačno), ale

našou obľúbenou trasou je aj smer Budiš, Bojnice, Kremnica a B. Bystrica (stúpania na Čremošné a Šturec). Ja osobne trénujem v hlavnej sezóne minimálne štyrikrát týždenne a ročne najazdím okolo 10 000 km. Keďže v zime sa bicyklovať príliš nedá, v kondícii sa udržiavam inými športovými aktivitami (výbehy do kopcov, turistika, beh na lyžiach, skialpinizmus). V jarných mesiacoch využívame na prípravu aj zahraničné sústredenia v teplejších krajinách (Chorvátsko a Mallorca).“

U – ÚSPECHY: „Z nášho klubu dosiahol tohto roku najväčšie úspechy Ján Palúch, ktorý zvíťazil na majstrovstvách Slovenska v kategórii masters A (30 až 39 rokov), triumfoval na Slovenských Pyrenejoch a ako víťaz prešiel cieľovou páskou aj na oboch našich podujatiach. Medzi ženami bola najúspešnejšou Barbora Mazáková, ktorá si v kategórii masters A vyjazdila na národnom šampionáte majstrovský dres.“

V – VIRTUÁLNY SVET: „Jazdiť na tréningoch v príprave je fajn, ale ak by to mala byť budúcnosť cyklistiky, tak by to nebolo správne riešenie. Hoci Medzinárodná cyklistická únia (UCI) už organizuje majstrovstvá sveta aj na tréningoch vo virtuálnom svete prostredníctvom online platformy, verím, že to neoprastie do extrému a reálna cyklistika bude stále mať svoje postavenie, aké má v súčasnosti.“

Z – ZDRAVIE: „Ja som mal najťažší pád na bicykli v období, keď som ešte súťažil v mužskej kategórii. Stalo sa to na pretekoch v okolí Prievidze. Boli sme dvaja v úniku, išli sme dolu kopcom, keď cyklista predom mnou mi vystriedal na úplne inú stranu, čo malo za dôsledok, že som spadol v rýchlosti asi 60 km/h. Samozrejme, že sa preteky v tom momente pre mňa skončili. Mal som otras mozgu a tri dni som ležal v prievidskej nemocnici. Našťastie, iné vážnejšie pády som už nemal. Želám každému, aby bol zdravý, aby sa mu vyhýbali choroby a zranenia, aby mohol športovať a plnohodnotne žiť.“

Autor: Ľubomír Chochula

Mallorca je považovaná za Mekku jarnej prípravy cyklistov, na kopci Sollér sú: Rastislav Belák (vpravo) so svojim bratom Branislavom. Foto: archiv

Ako je na tom hokejová mládež MHA Martin, juniori a dorastenci?

Juniorový tím MHA Martin (2021/2022) – horný rad zľava: Lukáš Záborský, Boris Nagy, Matúš Ulbricht, Róbert Ivan, Patrik Kukla, Sebastián Štekláč. Stredný rad zľava: Marek Markovič, Roman Bečík, Michal Sorger, Juraj Dlugolinský, Samuel Magát, Vladimír Smolka, Andrej Stakel. Dolný rad zľava: Maximilián Lednický, Patrik Slezziak, Marián Richter (tréner brankárov), Marek Žila (hlavný tréner), Ján Galamboš (asistent trénera), Ondrej Grega, Pavol Maťovčík. Foto: hracke karty.cz

MESTSKÉ NOVINY sa porozprávali s hlavnými trénermi najvyšších mládežníckych kategórií MHA Martin – Marekom Žilom (juniorový tím) a Branislavom Stolárikom (dorastenecké družstvo).

Ako vstúpili tvoji zverenci do extraligového súťažného ročníka 2021/2022?

M. ŽILA: „Aktuálnu sezónu sme nezačali dobre. Dúfali sme, že to bude lepšie, ale zatiaľ sa to nevyvíja tak, ako by sme chceli. Boli tam nejaké objektívne príčiny, napr: zranenia a nie ideálne vyžrebovanie, ale nerád by som sa na to vyhovárал. Verím, že sa to vyrieši a v nasledujúcich týždňoch budeme úspešnejší. Pridať musíme vo všetkom. Našou najväčšou slabinou je zakončovanie útočných akcií. Žiaľ, v koncovke sa trápime, čo je spôsobené aj tým, že v tíme nemáme výraznejšie osobnosti, alebo aspoň jedného vyloženého kanoniéra, ktorý by pravidelne dával góly.“

B. STOLÁRIK: „Vstup nebol najhorší, zo šiestich zápasov sme získali 10 bodov. Potom to už bolo slabšie. V zápasoch sme dostávali dosť gólov. Nepremenili sme množstvo šancí. A naopak sme po našich hrubých chybách ľahko inkasovali. Okrem asi dvoch prehratých zápasov sme neboli horším tímom. Niekedy ani výsledok nezodpovedal tomu, čo sa odohrávalo na ľade. Súperi nás nedostávali pod tlak, nestre-

„V Martine každoročne pociťujeme odlev dobrých hráčov z hľadiska štúdia nielen v rámci Slovenska, ale aj do zahraničia.“

lili nám góly z precísnosti, nerozobrali nás, ako sa hovorí, ale väčšinou tie góly padali po hrubých individuálnych chybách v našom obrannom pásme. Odohrali sme aj stretnutia, ktoré sa síce skončili našou prehrou, ale aspoň s výkonom sme mohli byť spokojní. No v doterajšom priebehu extraligy sme absolvovali aj duely, v ktorých sme mali nechať viac srdiečka na ľade. Pridať musíme hlavne v hre v obrannom pásme. Problém nám robí preberanie a pokrytie súperových hráčov, ako aj dôraznejšie a tesnejšie bránenie v predbránkovom priestore. Veľa gólov sme tiež dostali po individuálnych chybách pri rozohrávke. V útočnom pásme sa musíme zamerať hlavne na koncovku. Aj keď sme si dokázali vypracovať veľa šancí, v rozhodujúcich momentoch nebolo zakončenie dostatočne dôrazné, alebo strely nemierili do priestorov, kde by sme si to priali. Verím, že každým tréningom a zápasom sa budeme zlepšovať. A to hlavne v spomínaných činnostiach; ale aj v ďalších. Máme čo zlepšovať. Je toho veľa, ale chceme

pracovať a pokračovať s chalanmi, s ktorými sme začali sezónu. Dúfam, že nám v tom svojim chcením pomôžu.“

Aké typy hráčov v kolektíve prevládajú?

M. ŽILA: „Skôr by som povedal, že nám akútne chýbajú strelci, a celkovo hráči, ktorí by boli o trochu viac talentovanejší smerom dopredu. Momentálne máme jednu rozdielovú päťorku, ale naši konkurenti, proti ktorým nastupujeme, majú väčší počet kvalitejších hráčov. Väčšina extraligových tímov disponujú dvoma až tromi formáciami, ktoré dokážu rozhodovať zápasy. Naším problémom je nielen užší hráčsky káder, ale aj absencia individuálnej vyspelosti hokejistov, ktorá aktuálne nie je na ideálnej úrovni.“

B. STOLÁRIK: „Keďže v tíme je veľa hráčov (30), je to rôznorodé. Niektorí sú lepší korčuliari, niektorí sú technickejší, ďalší majú kvalitnejšiu strelbu, iní zase veľmi dobre čítajú hru a niektorí svoje nedostatky nahrádzajú bojovnosťou atď. Každý má svoje prednosti. Snažíme sa, aby sme útoky, obrany a celé päťky vyskladali tak, aby tie typy hráčov boli správne namiešané a aby si chalani rozumeli.“

Ako chlapani pristupujú k tréningom a zápasom?

M. ŽILA: „V tomto smere nie je problém, ale ako som spomínal,

limituje nás to, že v juniorskej extralige je nevyhnutné mať širší káder a určitú kvalitu, aby ste mohli uspieť; čo zatiaľ nemáme. Aj tréningový proces by potom vyzeral inak, lebo jedno s druhým súvisí. Hoci sme odohrali aj zopár zápasov, v ktorých sme polovicu hracieho času vzdorovali favoritovi, nestačilo to na dobrý výsledok, lebo súper dokázal využiť každú možnosť na strelenie gólu, čo nám zlomilo vôľu. Verím, že keď sa dáme zdravotne dohromady, budeme častejšie vyhŕávať.“

B. STOLÁRIK: „K tréningom aj zápasom pristupujú naozaj zodpovedne. Celú letnú prípravu prikladne „makali“, každý tréning išli naplno a v tom pokračujú aj na ľade, čo nás teší.“

Branislav Stolárik zostal verný martinskému hokeju. Foto: Igor Píž

„Prvoradým cieľom je odohrať v extralige čo najvyšší počet stretnutí (samozrejme, najlepšie by bolo absolvovať kompletný program), lebo v minulej sezóne nám zápasy všetkým veľmi chýbali.“

Samozrejme, že boli, sú a budú aj dni, keď to jednoducho nejde, keď tá chuť nie je až taká, ako by mala byť, keď sa treba aj trochu premôcť a zaprieť. No sú to mladí chalani, nie stroje. S disciplínou môžeme byť spokojní, niečo sme si nastavili, pravidlá musia dodržiavať v šatni, na ľade, v škole a aj mimo týchto oblastí. Ak by mal niekto opakovane s disciplínou väčšie problémy, nemá v našom tíme čo hľadať.“

Ktorí sú lídrami tímu a majú najväčší potenciál uplatniť sa neskôr aj v mužskom hokeji?

M. ŽILA: „Sú to hlavne chalani, ktorí už hrajú aj za mužské áčko. Napr. Tomáš Nauš. Ten, keď môže a uvoľní ho tréneri mužov, je veľkou posilou nášho juniorského tímu. Potenciál majú aj ďalší, ale pre všetkých platí to, že sa nemôžu uspokojiť s tým, kam sa už dostali, ale stále musia na sebe pracovať, aby to dotiahli ešte ďalej a ešte viac sa v hokeji presadili.“

B. STOLÁRIK: „Samozrejme, že lídrov máme, ale nechcem nikoho menovať. Chceli by sme, aby sa k nim pridali ďalší hráči, aby hra a výsledky nestáli väčšinou na ich ramenách a aby nám tých lídrov hlavne na ľade pribúdalo. V našom tíme sú aj hráči s potenciálom venovať sa hokeju naďalej až do mužskej kategórie a potom sa venovať tomuto športu profesionálne. Najskôr však musia zvládnuť toto obdobie, vekom nie ľahké, následne sa presadiť v juniorskej kategórii. V prvom rade musia chcieť a pridať k tomu ešte niečo navyše. Keby som povedal nejaké mená, v ktorých naozaj vidím potenciál, mohlo by im to skôr ublížiť. Naopak, hráči, ktorí sú možno trochu v ústraní a až tak nevyčníkajú, majú stále šancu zlepšiť sa, pracovať na sebe a uplatniť sa aj v mužskom hokeji. Pochopiteľne, nie všetci môžu byť vrcholoví hokejisti, ale už teraz dokázali oproti svojim rovesníkom-nesportovcom veľa. Keď si pomyslí, že sa od malička venujú hokeju, skoro

každý deň chodia na „zimák“, väčšinu prázdnin trávia na nie ľahkých tréningoch, často ani počas víkendov nemajú voľno, lebo hrajú zápasy, tak už teraz im hokej dal veľa. Zmysluplne a aktívne strávili deťstvo i mladosť.“

Práca s mládežou nie je jednoduchá. Čo je na nej najťažšie?

M. ŽILA: „Každý tréner, nielen ja, chce mať celé družstvo pokope, aby sa tréningový proces uskutočňoval so všetkými hráčmi. Chce, aby jeho zverenci napredovali, boli na každom tréningu a aby bol hokej u nich na prvom mieste. Lenže, realita je niekedy iná a v juniorskej kategórii obzvlášť, pretože chalani už vedia, akým smerom sa chcú uberať. Chápem a rešpektujem, že sa zameriavajú aj na školu, keďže vzdelanie je dôležité a prvoradé. Na druhej strane, v Martine každoročne pociťujeme odlev dobrých hráčov z hľadiska štúdia nielen v rámci Slovenska, ale aj do zahraničia. Potom sa ťažšie pracuje.“

B. STOLÁRIK: „Asi zvládnuť tie rôzne a veľakrát ťažké povahy. Čítite zodpovednosť, neraz si uvedomíte, že ich svojim správaním, vedením, názormi dost ovplyvňujete do života. Vzťah medzi hráčom a trénerom je niekedy iný ako vzťah dieťaťa s rodičom, alebo žiaka s učiteľom. Odvtedy, ako som bol ja v ich veku, sa toho veľa zmenilo v prístupe trénerov k hráčom. No niekedy nie je ľahké zabrzdiť emócie a vysvetliť určité veci miernym spôsobom.“

Najkrajší moment doterajšej sezóny a najhorší?

M. ŽILA: „Verím, že najkrajší moment tejto sezóny ešte len príde. Najhoršie spomienky mám na prvú tretinu nášho duela v Bratislave so Slovanom, keď chalani úvodnú dvadsaťminútovku „prespali“. Sklamaná som bol aj z výkonnosti v Poprade, kde sme síce nastúpili v dobrej zostave, ale hra a výsledok tomu nezodpovedali.“

B. STOLÁRIK: „Obidva momenty sa udiali v Košiciach. Najkrajší sa stal v prvom zápase. Po úvodnej tretine vyhrávali domáci 4:0, v polovici zápasu 6:2, ešte desať minút pred tretím klaxónom to bolo 7:4 pre Košice, ale chalani to nezabali a minútu pred koncom riadnej hracej doby sme dokázali vyrovnať na 7:7. A napokon sa nám podarilo tento duel vyhrať po samostatných nájazdoch. Pekné pocity. Zlý moment prišiel na druhý deň. Hoci sme otočili skóre tohto stretnutia z 1:3 na 5:3 v náš prospech, na víťazstvo to

nestačilo. Košice vyrovnali 24 sekúnd pred koncom základnej hracej doby a v predĺžení strelili aj víťazný gól. Strašné pocity.“

Aká je spolupráca s твоjím asistentom trénera?

M. ŽILA: „S Jánom Galambošom spolupracujem už niekoľko rokov. Každý z nás vie, čo môže od toho druhého očakávať. Navzájom sa dopĺňame a spoločne sa snažíme o to, aby sa chlapci zlepšovali. Naša spolupráca funguje veľmi dobre.“

B. STOLÁRIK: „Spolupráca s Jánom Majerovom je super. Poznáme sa od malička, hrali sme spolu od prípravky, spoločne sme nastúpili do hokejovej školy a po nej sme spolu pokračovali v doraste, v juniore a až po mužov. Zvláštny pocit, keď vedíme tréningy v základnej škole, v ktorej sme spolu sedeli v jednej triede, v telocvični, na ihrisku, na ľade a v okolí.“

Je cieľom postup do play-off?

M. ŽILA: „Cieľom je postúpiť do play-off, do ktorého sa kvalifikujú len najlepší ôsmi po 46. kole (36 kôl základnej časti a 10 kôl „nadvstavby“), čím by sme sa vyhlili baráži. Hoci na 8. miesto teraz strácame niekoľko bodov, určite zabojujeme

o účasť vo vyradovacej fáze. Čo sa týka kvality juniorskej extraligy, je vidieť, že vynútená pauza v minulej sezóne z dôvodu opatrení voči covidu sa podpísala na výkonnostnom raste mladých hokejistov, lebo nestačí len kondične trénovať. Hokej sa hra na ľade. Kvalite súťaže nepomáha ani to, že tí najlepší už pôsobia v mužskom hokeji a iba občas hrajú za juniorku, čo je však logické. Nehovoriac o tom, že kvalitní hráči pôsobia aj v projekte SR „18“ a taktiež v zahraničných ligách.“

B. STOLÁRIK: „Cieľom je vždy play-off. Urobíme všetko preto, aby sme sa tam dostali, ale v súťaži je 14 družstiev a konkurencia je silná. Vieme aj to, že nás čakajú ťažšie sezóny, keďže sme v ostatných rokoch mali v niektorých nižších ročníkoch výpadok detí, a preto prichádza do vyšších kategórií menej hráčov. Tiež nie je dobré, že stále zasahuje do súťaže a do tímov covid a karantény. Prvoradým cieľom je odohrať v extralige čo najvyšší počet stretnutí (samozrejme, najlepšie by bolo absolvovať kompletný program), lebo v minulej sezóne nám zápasy všetkým veľmi chýbali.“

**Dvojstranu pripravil:
Eubomír Chochula**

Branislav Stolárik (vľavo) a Róbert Švehla ako spoluhráči v Martine. Foto: L. Lettrich

Rozvoz jedál cez aplikácie Wolt a foodpanda.

Kde nájdete MESTSKÉ NOVINY?

Vzhľadom na sťažnosti a pripomienky našich čitateľov z rôznych častí Martina sme zabezpečili popri distribúcii do poštových schránok aj distribúciu prostredníctvom predajní potravín a stánkov.

MESTSKÉ NOVINY nájdete - ZDARMA - každý mesiac aj na týchto miestach:

- COOP Jednota Ľadoveň III. – Ul. N. Hejnej
- COOP Jednota Ľadoveň II. – Stavbárska ul.
- COOP Jednota Jahodníky, Jesenského ul.
- COOP Jednota Stred – Ul. A. Kmeťa (pri kine Moskva)
- COOP Jednota Košúty - Štefunkova ul.
- COOP Jednota Priekopa – Medňanského ul.
- Potraviny Dušan Sládek, Stred – Škultétyho ul. 16
- Trafika Podháj - Golianova ul.-Gorkého
- Stánok pred hl. vchodom do UNM
- Penzión Ľadoveň - Ul. D. Michaeliho

- COOP Jednota Sever - Jilemnického 45
- COOP Jednota Rumunskej armády 14

PIERCE

CNC REZACIE STROJE

www.pierce.sk

Silencia
kompletné pohrebné služby

Tel.: 043 - 422 4889

NON-STOP služba
0907-47 70 70

SCHIPRO SK s.r.o.
Pracovné odevy - obuv

NáradieShop
Internetový predaj náradia

Wolt

Rozvoz jedla a potravín
v Martine

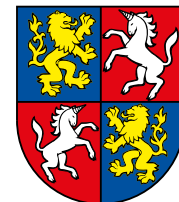
professional tools
Triumpf®

Výroba náradia a chemické
čiernenie súčiastok

Kollárova 88, 036 01 Martin
tel.: 0907 531 843

foodpanda

Expresná donáška
jedál

Mesto Vrútky nespí na vavrínoch, ale sa rozvíja

Oddychovú zónu pri mestskom úrade si Vrútočania obľúbili. Foto: Ich

Keďže od ostatných komunálnych volieb ubehli už tri roky (konali sa 10. novembra 2018), MESTSKÉ NOVINY sa pozreli na to, čo sa odvtedy udialo vo Vrútkach.

ROK 2018

Primátor a poslanci

Vrútočania rozhodli o zložení mestského zastupiteľstva a osobe primátora na štvorročné funkčné obdobie do roku 2022, čo je ôsme v novodobých dejinách samostatnosti mesta Vrútky. Komunálnych volieb sa pred tromi rokmi vo Vrútkach zúčastnilo 2906 oprávnených voličov z celkového počtu 6284 (46,24 %). Do MsZ Vrútky bolo zvolených 11 poslancov (Marián Krivuš, Dušan Chrastina, Vladimír Vantara, Ivan Doskočil, Miroslav Mazúr, Marián Král, Zuzana Furová, Jozef Gorcovský, Anna Sviteková, Luboš Gottwald a Eva Kačková). Vo voľbách primátora uspel Branislav Zacharides. Ten s počtom hlasov 1888 jednoznačne porazil obhajcu a trojnásobného primátora Miroslava Mazúra (966). Slávnostné ustanovujúce zasadnutie MsZ sa konalo 7. decembra, na ktorom zložili sľub volení zástupcovia občanov a B. Zacharides prevzal žezlo od svojho predchodcu.

ROK 2019

Zmeny v zložení MsZ

Dušan Chrastina začal od 1. februára vykonávať funkciu hlavného

kontrolóra mesta Vrútky, do ktorej ho zvolili členovia MsZ. Kvôli tomu sa vzdal poslanskeho mandátu. Toho sa vzdala aj Anna Sviteková – z dôvodu, že sa stala prednostkou mestského úradu. Na uvoľnené dve miesta nastúpili náhradníci (Marek Veverica a Mária Rovňáková), ktorí získali najväčší počet platných hlasov vo volebnom obvode, v ktorom zanikol mandát.

Kolkársky titul

O nových majsterkách Slovenska družstiev žien v kolkoch sa rozhodlo 2. februára. Vtedy hráčky Lokomotívy Vrútky (Katarína Ďurčeková, Mária Tomková, Lenka Stasinková a Martina Buckulčíková) zdolali vo svojej kolkárni obhajcu trofeje Podbrezovú, čím vybojovali pre svoj klub historicky prvý extraligový titul.

Kultúrny zážitok

Vrútockú hudobnú jar odštartoval 6. apríla výnimočný koncert v podaní husľového virtuóza Dalibora Karvaya za sprievodu klavirného majstra Daniela Buranovského. Ponuka XXV. ročníka VHJ bola pestrá, jej záver patril 22. júna trom speváckym zborom, medzi ktorými bola aj Cantica Collegium Musicum.

Deň detí

V predvečer MDD sa 31. mája v pešej zóne uskutočnilo podujatie Deň detí, na ktorom sa školáci a škôlkari z vrútockých MŠ a ZŠ zapájali do rôznych súťaží a s obdivom sledovali profesionálne ukážky činnosti

bezpečnostných zložiek i ďalších subjektov.

Oslava športu

Slávnostné podujatie venované 110. výročiu organizovaného športu vo Vrútkach sa uskutočnilo 17. júna. Súčasťou akcie, na ktorej ocenili úspešných športovcov Vrútok v roku 2019, bola aj vernisáž o histórii a súčasnosti vrútockého športu.

Dni mesta

Dni mesta Vrútky sa tradične konali v septembri. V rámci tohto viacdňového podujatia nechýbalo ani tradičné oceňovanie osobností mesta (Čestné občianstvo mesta Vrútky bolo udelené Michalovi Horeckému in memoriam, ďalšie osobnosti získali Cenu mesta Vrútky, Cenu primátora mesta Vrútky a Pamätný list). Súčasťou podujatia bolo viacero akcií, pričom hviezdou kultúrneho programu bol spevák Adam Ďurica.

Úcta veľikánovi

Od 10. do 13. októbra bola vo Vrútkach séria podujatí pri príležitosti 150. výročia narodenia staviteľa Stanislava Zachara. Práve vďaka nemu sú Vrútky aj po architektonickej stránke mestom, lebo viac ako polovicu najvýznamnejších budov buď projektoval alebo staval, prípadne oboje. Jeho diela (napr. rímsko-katolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa, obecný dom, kde je dnes mestský úrad, židovská synagóga) boli nadčasové.

Koncerty majstrov

V decembri sa vo Vrútkach uskutočnili zaujímavé kultúrne predstavenia. Koncert operného speváka Martina Babjaka a klaviristu Daniela Buranovského, dvojkoncert Dalibora Karvaya a gitaristky Miriam Rodriguez Brüllovej, ako aj sólistov Donských kozákov.

Pocta legendy

Týždeň pred Štedrým dňom slávnostne odhalili na budove ZUŠ Frica Kafendu vo Vrútkach pamätnú tabuľu striebornému olympionikovi vo futbale a rodákovi z Vrútok Vladimírovi Weissovi I. (1939 – 2018). Zakladateľ futbalovej dynastie VW chodil v rokoch 1945 až 1950 do Štátnej ľudovej školy chlapčenskej, ktorá vtedy sídlila v dnešnej budove ZUŠ.

ROK 2020

Voľby do NR SR

V sobotu 29. februára sa aj vo Vrútkach konali voľby do NR SR. Účasť Vrútočanov na voľbách sa vyšplhala na 68,29 % (volilo 4161 občanov). V súťaži 24 politických subjektov zvíťazilo OĽANO (1088 hlasov), druhý skončil Smer-SD (797 hlasov). Vrútockí kandidáti neboli na popredných miestach na kandidátkach strán a ani jeden z nich nebol zvolený.

Ihriško Komety

Zrekonštruovaný hokejbalový areál Komety Vrútky slávnostne otvorili 29. februára a hráči ho pokrstili víťazstvom v zápase proti Nitre. Ešte pred úvodným byly odhalili na štadióne pamätnú tabuľu bývalému brankárovi Komety Lukášovi Jesenskému, ktorý opustil tento svet v roku 2009 vo veku 20 rokov.

Obhajoba zlata

Hráčky Lokomotívy Vrútky znovu získali prvenstvo v extralige družstiev v kolkoch, čím obhájili titul majsteriek Slovenska. Pohár a zlaté medaily si prevzali 7. marca s predstihom, keď do konca ročníka zostávalo odohrať už len jedno kolo. Potom síce súťaž prerušili, ale SKoZ ponechal výsledky žien v platnosti, na rozdiel od mužov, ktorým sezónu anulovali.

Koronavírus

V marci udrela pandémia koronavírusu. Mesto Vrútky sa v ťažkom období snažilo pomáhať svojim občanom, aby sa nešíril ochorenie covid-19, čo ocenili aj Vrútočania. Na MsÚ pravidelne vyhodnocovali situáciu a snažili sa robiť, čo bolo v silách pracovníkov, aby spolu s organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ako aj s mestskou políciou, dobrovoľnými hasičmi a mnohými inými zapojenými subjektmi eliminovali riziko šírenia nákazy.

Telocvičňa a chodník

Pandémia vypukla v období, keď sa už finišovalo s rekonštrukciou telocvične ZŠ Hany Zelinovej, ktorú na jar ukončili. Rekonštrukčné práce sa začali v septembri 2019. Dotáciu ministerstva školstva dokázalo mesto v plnej výške 115 912 eur na tento účel aj vyčerpať, ale na takú komplexnú rekonštrukciu by to nestačilo, preto bolo potrebné, aby

MsZ schválilo aj úver vo výške 200 000 eur (splatný v r. 2022). Druhou veľkou investičnou akciou, ktorá sa tiež začala v roku 2019, bola druhá etapa výstavby chodníka na Ul. Karvaša a Bláhovca.

Šokujúca tragédia

Štvrtok 11. júna sa navždy do kroník mesta Vrútky zapíše ako tragický deň, keď sa v budove Spojenej školy na Ul. M. R. Štefánika odohrala krvavá dráma. Počas vyučovania vtrhol do školy a následne jednej z tried nožom ozbrojený 22-ročný muž a pri tomto násilnom útoku vyhasol život zástupcu riaditeľa Jaroslava Budza, ktorý sa statočne a hrdinsky snažil brániť deti i ďalších zamestnancov školy.

So zraneniami skončili v nemocnici učiteľka, školník a dve 10-ročné deti.

Nasťa Kuzminová

Bývala trojnásobná olympijská víťazka a majsterka sveta v biatlone Anastasia Kuzminová začala 24. júna svoju cestu Turcom vo Vrútkach, kde sa ako VIP hosť zúčastnila na akcii, ktorá súvisela s vyhodnotením výsledkov 4. ročníku projektu „Podme deti baviť pohybom“.

Oddychová zóna

Oddychová zóna pri mestskom úrade bola skolaudovaná v júli. Mesto v tomto priestore vybudovalo v roku 2019 prístrešok s lavičkami a spevnenou plochou, na čo získalo dvojtisícovú dotáciu zo ŽSK. V roku 2020 pribudli workoutové ihrisko a parkovacie miesta (spolu za necelých 45 000 eur).

Dni mesta

Pri príležitosti 765. výročia prvej písomnej zmienky o Vrútkach sa v septembri konali Dni mesta Vrútky, ktoré sa skladali z viacerých podujatí.

Keďže aj mesto Vrútky muselo zodpovedne pristúpiť k opatreniam a odporúčaniam úradu verejného zdravotníctva, zameralo sa na organizáciu takých podujatí, kde bol výskyt tohto ochorenia limitovaný. Aj preto boli Dni mesta Vrútky 2020 komornejšie. Čestné občianstvo in memoriam udelili Jaroslavovi Budzovi a ďalšie osobnosti dostali Cenu primátora, Cenu mesta Vrútky a Pamätný list.

Druhá vlna

Na jeseň začalo byť mesto Vrútky a jeho obyvatelia konfrontovaní druhou vlnou pandémie koronavírusu. Na krízovom štábe postupne prijímali opatrenia, ktoré mali obmedziť riziko nákazy, čo mesto zvládlo a rovnako tak aj proces testovania svojich občanov na covid-19. Mesto v prvej vlne „zarúškovalo“ seniorov a v druhej im rozdalo vitamíny a respirátory. Vrútky sa tiež museli popasovať s tým, ako zabezpečiť svoj rozvoj pri neočakávanom výpadku financií. Mesto sa s tým dokázalo vysporiadať a ukončilo aj investície, na ktoré získalo externé dotácie (prístavba a stavebné úpravy hasičskej zbrojnice, rekonštrukcia systému prípravy teplej vody na futbalovom štadióne s využitím slnečnej energie).

Nabíjačky

Napriek všetkému, život sa vo Vrútkach nezastavil. Mesto spustilo v oddychovej zóne do prevádzky nabíjačku pre elektromobily (náklady na ňu boli kryté z EÚ). Nabíjačka na elektrobicykle (jej súčasťou sú tri rôzne nabíjacie káble, ako aj servisná výbava na jednoduché opravy), ktorá stála 1200 eur, bola už vtedy tiež pripojená na sieť, ale

do prevádzky ju uviedli o niečo neskôr.

Eurofondy

Mesto Vrútky sa zapojilo do niekoľkých výziev na získanie eurofondov, pričom v mnohých uspelo. Napr. aj v projekte „Výstavba chodníkov a rekonštrukcia miestnych komunikácií“, ktorý je zameraný na rekonštrukciu Mierovej ul. a veľkého úseku Ul. Sv. Cyrila a Metoda (od kina 1. máj až po bývalú Batekovicú). Popri rekonštruovanej ceste sa opravila, resp. dobudujú aj chodníky.

ROK 2021

Odchod do neba

Dňa 22. februára, vo veku nedožitých 97 rokov, navždy dotklo šľachetné srdce Róberta Zacharidesa. V jeho osobe odišiel človek, za ktorým stálo mnoho duchovných hodnôt. Bola to významná osobnosť, ktorá milovala Vrútky.

Chodník na Karvaša a Bláhovca

Na jar sa mesto pustilo do tretej etapy realizácie chodníka na Ul. Karvaša a Bláhovca (medzi Ul. francúzskych partizánov a Poľnou ul.) Chodník zo zámkovej dlažby, financovaný z úverových zdrojov mesta, má šírku 1,5 m, jeho súčasťou sú aj nové obrubníky a po napojení na prvé dva úseky (budovali sa v rokoch 2018 a 2019) bude mať dĺžku 1 370 m.

Cyklocestička

Oficiálne otvorenie vrútockého 131 m úseku cyklospojnice s Martinom bolo 16. júna. Na slávnostnom akte sa okrem vrútockého primátora Branislava Zacharidesa zúčastnili aj najvyšší predstavitelia Žilinského samosprávneho kraja, svoje zastúpenie na tejto ceremónii malo aj mesto Martin a Turčianska bicyklová skupina JUS.

Vrútocká časť sa plynulo napája na už vybudovaný martinský úsek, ktorý sa začína v lokalite Pltníky. Cyklocestička Martin – Vrútky (celková dĺžka 2,79 km s max. šírkou 3 m), je separovaná od automobilovej dopravy. EÚ spolufinancovala projekt vo výške 85 percent celkových nákladov, samospráva sa na tom podieľala piatimi percentami.

Donskí kozáci

Koncert Donských kozákov, ktorý sa uskutočnil 14. júla, bol rovnako vďarený ako ten v advente roku 2019. Bol to veľkolepý zážitok. Žiaľ, počas tohto koncertu vyčíňal vo Vrútkach prírodný živel. Rodine Brandejských zničil spadnutý konár auto. Nakoniec sa v zbierke, ktorú inicioval primátor,

podarilo vyzbierať 7700 eur, čo im pomohlo k tomu, aby si mohli kúpiť druhé auto, keďže to prvé nemali poistené.

Investície do škôl

Hoci v letných mesiacoch žiaci oddychovali na prázdninách, v objektoch a areáloch vrútockých škôl a škôlok bolo rušno. Mesto Vrútky zrealizovalo spektrum investícií zameraných na zvýšenie kvality vzdelávacej infraštruktúry. Celkové náklady na investície činili približne 60 000 eur.

Dni mesta

Dni mesta Vrútky, ktoré sa konali 9. až 12. septembra, sa v roku 2021 niesli v znamení propagácie dopravy, mobility a železničných dejín mesta. A to z dôvodu okrúhleho 150. výročia, keď Vrútkami prefrčal prvý pamý vlak. Súčasťou podujatia bolo znovu oceňovanie osobností, uskutočnil sa aj tradičný jarmok (plus ďalšie sprievodné akcie) a bombónikom kultúrneho programu bol koncert Zuzany Smatanovej.

Revitalizácia dela

Mesto sa rozhodlo revitalizovať vrútocké delo, t. j. pamätník venovaný delostrelcom 1. česko-slovenského armádneho zboru, ktorí počas oslobodenia v roku 1945 zvädzali ťažké boje o Dubnú skalú a Strečniansku tiesňavu. Mesto na tento účel získalo dotáciu Úradu vlády SR vo výške 5 500 eur, ku ktorému ešte z vlastného rozpočtu vyčlenilo 3 500 eur.

Rekonštrukcie

V novembri sa má začať rekonštrukcia Ul. Sv. Cyrila a Metoda a Mierovej ul. Mesto Vrútky získalo nenávratný finančný príspevok z eurofondov na rekonštrukciu komunikácií a výstavbu chodníkov vo výške 364 000 eur. A zo svojho rozpočtu pridá približne 20 000 eur. Keďže zo schváleného projektu nebude možné financovať rekonštrukciu verejného osvetlenia na oboch uliciach, mesto Vrútky na tento účel vyčlenilo vlastné rozpočtové zdroje.

Samozrejme, je toho viac, čo mesto za tri roky urobilo pre svojich občanov a čo sa počas tohto obdobia vo Vrútkach uskutočnilo. Spomenieme napr. ešte vybudovanie dopravného ihriska a rekonštrukcia telocvične pri Spojenej škole; rekonštrukcia elektroinštalácie v kine 1. máj, opakované brigády zamestnancov a občanov mesta, vybudovanie stálej expozície železničného mesta atď.

Autor: Ľubomír Chochula

Otvorenie vrútockého úseku cyklotrasy – zľava sú: Ivana Bobrovská (MsÚ Martin), Branislav Zacharides (primátor Vrútok), Erika Jurinová (predsedníčka ŽSK), Peter Weber (podpredseda ŽSK) a Dušan Kubička (poslanec MsZ Martin, propagátor cyklo dopravy). Foto: ICh

Vedenie mesta skrýva hlavu do piesku ako pštros, nechce uznať skutočný stav vecí ohľadne MHD. PREČO?!

Martin Kalnický

„Vzhľadom na to, že už o necelé dva mesiace by Dopravný podnik mesta Martin mal začať prevádzkovať vlastnú MHD, očakával som, že v tomto období

bude tých otáznikov, ako to celé bude fungovať, oveľa a menej ako dnes,“ začal rozoberať pre MN túto tému poslanec MsZ Martin Kalnický a následne pokračoval.

„Otázok je stále veľa, relevantných odpovedí málo. Práve preto som hneď

v úvode októbrovej schôdze MsZ navrhol, aby sa o tejto najväčšej investícii v aktuálnom volebnom období hovorilo na pôde zastupiteľstva. Aby Martinčania dostali detailnejšie informácie a mohli sa lepšie pripraviť na to, čo ich čaká.

Môj návrh dodatočne zaradiť tento bod do programu schôdze podporilo 14 poslancov z 21 prítomných, takže k schváleniu chýbali iba dva hlasy, lebo štyria sa hlasovania zdržali a ďalší traja nehlasovali.

Vôbec ma neprekvapuje, že sa hlasovania zdržali obaja viceprimátori (R. Kollár a T. Červeňová), ktorí aj týmto svojim gestom len potvrdili, že vedenie mesta robí „pštrošiu“ politiku a nechce uznať

skutočný stav vecí. A to nielen v tejto problematike, ale aj v iných oblastiach.

Je zarážajúce, že sme o MHD, ktorá tak veľmi zaujíma martinškov verejnosť, nemohli hovoriť v rámci programu zastupiteľstva. A bolo by o čom diskutovať. Ved' reálne hrozí, že DPMM nebude od 1. januára 2022 fungovať v takom režime, ako by mal a ako nám bolo garantované, na čo neustále upozorňujem. Problémom je nielen chýbajúce depo, ale aj skutočnosť, že ešte aj koncom októbra nebola vyriešená spolupráca s mestom Vrútky a obcami Lipovec i Turč. Kľúčany: Tieto samosprávy sa chceli dohodnúť, ale podmienky, ktoré im ponúkol DPMM, boli pre ne neakceptovateľné a neod-

poručil ich prijať ani Úrad pre verejné obstarávanie.

Práve Martinu, aby mal dobrú MHD, aby bola lacnejšia a flexibilnejšia, aby boli Martinčania spokojní, ale nie som si istý, či DPMM bude schopný splniť očakávania verejnosti.

Vedenie mesta na čele s primátorom nechce o MHD hovoriť. Nechcú, aby som primátorovi pripomenul jeho predvolebné sľuby (MHD zadarmo, nákup nových autobusov z európskych peňazí a pod.), ktorými si získal priazeň voličov. Tieto ďalšie sľuby nespĺnil. Mesto sa zadlžuje, čo je v rozpore s tým, čo mal primátor vo volebnom programe,“ zdôraznil M. Kalnický.

Primátor v kampani sľuboval eurofondy, realitou je ďalší úver mesta

„Na októbrovom zasadnutí MsZ najviac rezonoval poslanecký návrh ohľadne opráv ciest a chodníkov, na čo si mesto Martin chce zobrať úver v celkovej výške 1,4 mil. eur. Iniciátorom bol predseda VMČ Priekopa Peter Kašuba,“ hovorí pre MN Martin Kalnický.

„Kvôli tomuto bude potrebné navýšiť rozpočet mesta Martin 2022 o spomínanú sumu. A to tak, že pre každú zo siedmich mestských častí sa vyčlení čiastka 200 000 eur. Všetky MČ dostanú teda rovnaký balík peňazí bez ohľadu na to, aké sú veľké, čo nie je najefektívnejšie. Preto sa v budúcnosti budem snažiť o spravodlivejšie prerozdelenie financií, lebo Ladoveň-Jahodníky-Tomčany a Priekopa sú rozlohou najväčšie, majú teda viac chodníkov a ciest ako napr.

menšie Košúty.

Návrh dostal v pléne zelenú, čo bolo jasné hneď od začiatku, lebo rok pred voľbami sa nič iného nedalo očakávať, nakoľko sa poslanci potrebujú zodpovedať svojim voličom a argumentovať tým môže aj primátor.

Faktom však je, že veľa chodníkov a ciest je vo veľmi zlom stave a je nutné ich opraviť. Napr. v našej mestskej časti tie na starej Ladovni, v Jahodníkoch, Tomčanoch. To bol rozhodujúci argument, prečo som v hlasovaní podporil tento návrh.

Hoci sa splátky úveru rozložia na niekoľko rokov a bude sa to dať zvládnuť, mesto sa ešte viac zadlží, čo nie je najlepšia cesta. Prítom primátor v kampani vo videách hovoril o eurofondoch, ale po zvolení do funkcie na to rýchlo zabudol.

Keby dodržal svoje slovo, tak by podstatná časť týchto opráv bola financovaná z európskych peňazí a len na jednu pätinu investície by sme si museli zobrať úver. A mohli sme urobiť opravu chodníkov v celom rozsahu, nie iba čiastočne.

Eurofondy sa nevybavujú jednoducho, celý proces je oveľa zložitejší, ako si niektorí ľudia vedia predstaviť. Napriek tomu primátor v kampani sľuboval, že všetko v Martine vybuduje z eurofondov. Tvrdil mi, že má kontakty a vie ich vybrať.

A keď už aj vďaka tomu dostal najväčší počet hlasov od občanov medzi kandidátmi na tento post, mal sa na to zamerať a upriamiť svoju snahu týmto smerom. No nestalo sa tak.

Argument, že mestský úrad je personálne poddimenzovaný z hľadiska

získavania eurofondov (so všetkým, čo s tým súvisí), alebo, že je problém na úrade zamestnať kvalitných ľudí, ktorí túto vec vedú dotiahnuť do úspešného konca, celkom neobstoja.

No ak je to tak, potom by sme túto agendu mali dať zadať takým externým firmám, kde disponujú skúsenými odborníkmi na túto oblasť. Myslím si, že by sa to mestu oplátilo. Aj v takom prípade, že nie všetky žiadosti by boli úspešné.

Keby primátor plnil svoje predvolebné sľuby a zohnal eurofondy, boli by financie na realizáciu ďalších projektov, vďaka ktorým by sa Martin mohol posunúť dopredu. V tomto ohľade primátor absolútne zlyhal,“ podotkol M. Kalnický.

Mimochodom, Vrútky získali z eurofondov na cesty a chodníky 364 000 eur!

Správny šéf nie je alibista a nehádzje vinu na iných

M. KALNICKÝ: „Úlohou primátora nie je len podpisovať dokumenty, ale aj pripravovať stratégiu, ako sa bude mesto vyvíjať, riadiť procesy, viesť schôdzu MsZ a manažovať to, aké materiály sa predkladajú do zastupiteľstva, v ktorom síce o nehlasuje, ale má vplyv na to, aké nosné myšlienky a témy sa preferujú. Nie je v tom nič osobného, ale ak vidím chyby a zlyhania vedenia mesta, tak na to poukážem, na čo ako poslanec a občan mám právo. Nebojím sa povedať svoj názor ani

na schôdzi zastupiteľstva, ist' aj proti prúdu väčšiny MsZ a hovoriť to, čo si myslím.

Nie preto, aby som len kritizoval, ale s úmyslom hľadať východiská, ako veci zdokonaľiť. Ide mi o podstatu. O to, ako nedostatky odstrániť a problémy vyriešiť.

Úsmevné je, ak na moju kritiku príde protiofenzíva, ako vtedy, keď ma primátor obvinil z toho, že ja som zapríčinil odpredaj priestoru, kde sa oiačajú autobusy MHD vo Vrútkach. To je len znak toho, že sa niekedy

stráca vo svojich návaloch hnevu.

Pravda je taká, že autobusovú stanicu dostala spoločnosť SAD Žilina v roku 2016 od mesta Vrútky (za éry bývalého vedenia) v rámci vyrovnania vysokého dlhu. Až keď mu došlo, ako prestrelil, tak sa ospravedlnil.

Primátor v ostatnom období čoraz častejšie opakuje, ako on chce Martinčanom dobre, ale tí z poslancov (asi má na mysli nás opozičných) mu to nedovolia. Alibisticky hádzje vinu na tých, ktorí s ním nesúhlasia a dovoľia si ho kritizovať.

Je to zbabelé.

Toto schopný manažér nerobí. Práve naopak, organizuje stretnutia aj s ľudmi opačných názorov, komunikuje a snaží sa o konsenzus.

Mesto je oveľa viac zadlženejšie ako pred rokom, na úver sa kupovali autobusy, aj dostavba tréningovej hokejovej haly stojí na pôžičke a najnovšie ideme požiadať peňažné ústavy o poskytnutie úveru na opravu chodníkov v každej mestskej časti. Primátor riadi mesto zle, nie je to správny šéf!“

Stranu pripravil: (Fch)